

การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
กับเกษตรกรในตำบลเขาสามลือ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดสระแก้ว

นางสาวนภัสวรรณ สุพรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Services of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology
Transfer at Khao Sam Sip Sub-District in Khao Chakan District of Sa Kaeo
Province**

Miss Napassawan Suphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
กับเกษตรกรในตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อและนามสกุล นางสาวนภัสวรรณ สุพรรณ

แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

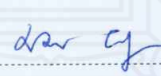
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์สุรพล จารุพงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

Bin

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.
สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ใน
ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีและสำเร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา

ขอขอบคุณคณาจารย์ จากแขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารองค์การส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และเกษตรกรตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
จังหวัดสระแก้ว ทุกท่านที่ให้ข้อมูล และกรุณาเสียสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบ
สัมภาษณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเกษตรจังหวัดสระแก้ว เกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์ ประมงอำเภอเขาฉกรรจ์
เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ การพิมพ์ การ
ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากลูกๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ปรินญาโทแขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางให้แก่
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและ
เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร คุณค่าและความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่
บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

นภัสวรรณ สุพรรณ

กรกฎาคม 2557

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกับเกษตรกรใน ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัย นางสาวนภัสวรรณ สุพรรณ รหัสนักศึกษา 2559001207

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช กรุทเมือง แสนเสริม ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 3) การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ 4) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ 5) การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ 6) ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ 7) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ประชากรในการศึกษาคือเกษตรกรในตำบลเขาสามสิบที่เข้ารับบริการศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 116 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.53 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23.53 ไร่ มีรายได้จากการประกอบอาชีพเฉลี่ย 251,000 บาท/ปี ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร ผู้นำชุมชน ครู กศน. และเพื่อนบ้าน เกษตรกรมีระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ 3-5 กิโลเมตร ใช้บริการศูนย์ฯ 3.58 ครั้งต่อปี 2) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องศูนย์ฯ ในระดับมากที่สุด 3) ศูนย์ฯ มีการดำเนินงานทุกด้านและทุกประเด็น 4) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานศูนย์ฯ โดยภาพรวมในระดับมาก 5) ศบกด.เขาสามสิบ มีการบริการของศูนย์ฯ ทุกด้าน คือ การบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการจุดสาธิตและการบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร 6) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการบริการในระดับมาก ในประเด็น มีเจ้าหน้าที่ให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด 7) ปัญหาและข้อเสนอแนะโดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาในระดับมากในประเด็น ขาดการบริการการตรวจดินก่อนการปลูกพืช ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะ

คำสำคัญ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การบริการ ตำบลเขาสามสิบ

Thesis title: The Services of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District in Khao Chakan District of Sa Kaeo Province

Researcher: Miss Napassawan Suphan; **ID:** 2559001207;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; (2) Dr. Sineenuch Khrutmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this research were to study 1) farmers' socio-economic circumstance 2) farmers' knowledge about Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer 3) operation of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District 4) satisfaction in operation of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District 5) the services of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District 6) satisfaction in services of Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District 7) problems and suggestions for services of Sub-District for Agricultural Services and Technology Transfer.

The research population comprised farmers in Khao Sam Sip Sub-District who came for services at Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer at Khao Sam Sip Sub-District more than 3 times. Instrument was interview form. Data was analyzed by computer program using statistics such as frequency, percentage, maximum value, minimum value and standard deviation.

The results were as follows. 1) Most of the farmers were male with their average age at 47.53 years. They completed primary education. Their average agricultural area was 23.53 rai. Their average income from making their livings was 251,000 baht/year. Their average household labor was 2.65 persons. Information was received via individual media i.e. agricultural extensionists, village agricultural volunteers and community leaders. The distance from their homes to the Center location was 3-5 km. away and coming for services at the Center 3.58 times/year. 2) Their knowledge about the Center was at the over level. 3) Operation was carried out in every issue since there was an agricultural extensionist who worked as Sub-District Administration Organization and also served as assistant secretary of the Center. 4) Satisfaction in operation of the Center was found at high level. 5) Services were available in every issue since the Center committees were always there to offer services at the Center location and at demonstration point. 6) Satisfaction in services, the over level included soil test prior to planting and survey needs in production factors by farmers. 7) Problems and suggestions were the soil test service should be provided to farmers prior to planting, the Center should survey farmers' needs in production factors and providing knowledge to farmers about disease and plant enemies.

Keywords: Sub-District Center for Agricultural Services and Technology Transfer, Services, Khao Sam Sip Sub-District

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3
ขอบเขตงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	9
การส่งเสริมการเกษตร.....	14
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล.....	18
การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว.....	21
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลเขาสามสิบ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากร.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร.....	36
ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล.....	46
ตอนที่ 3 การดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ.....	49
ตอนที่ 4 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามสิบ.....	55
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ.....	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	77
แบบสัมภาษณ์.....	78
ประวัติผู้วิจัย.....	92

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 จุดสาคิตด้านการเกษตรของศูนย์บริการผลถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลเขาสามสิบ	22
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร	37
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	38
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร	40
ตารางที่ 4.4 การรับข้อมูลข่าวสาร	42
ตารางที่ 4.5 จำนวนครั้งที่รับบริการศูนย์ฯ	44
ตารางที่ 4.6 ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ	45
ตารางที่ 4.7 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลเขาสามสิบ	46
ตารางที่ 4.8 ระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริหารและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ	48
ตารางที่ 4.9 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามสิบ	49
ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลเขาสามสิบ	51
ตารางที่ 4.11 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามสิบ	55
ตารางที่ 4.12 การบริการและความพึงพอใจในการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ	57
ตารางที่ 4.13 ปัญหาการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามสิบ	60
ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะ	63

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 โมเดลการส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF).....	15

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.) ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ซึ่งได้เห็นชอบในหลักการโครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรชุมชนตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยคำนึงถึงอาชีพหลักของเกษตรกรแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการแก่เกษตรกร การวางแผนพัฒนาการเกษตรในระดับตำบล การให้บริการด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีลักษณะผสมผสาน สามารถบริการ ณ จุดเดียว (one stop service) โดยปรับเปลี่ยนระบบการทำงานของส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในระดับท้องถิ่น ให้มีการบูรณาการทุกหน่วยงานทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง โดยปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเป็นหลัก ดำเนินการผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลโดยมีคณะกรรมการบริหาร ศบกด. เป็นผู้ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนจากภาครัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชากรในตำบลเขาสามสิบร้อยละ 98 (องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบแปดสามปี 2555-2557) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และประมง จากปัญหารายได้น้อยของเกษตรกร ระดับการศึกษาของเกษตรกรน้อย เส้นทางการคมนาคมในการติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอหรือส่วนราชการอื่นๆ ไม่สะดวก การขาดทักษะด้านการผลิตผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร ปัญหาภัยธรรมชาติต่างๆ การไม่ได้รับความสะดวกต่างๆ เหล่านี้ ทางสำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์จึงจัดตั้งคณะทำงานผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ภายใต้การถ่ายโอนภารกิจระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบเป็นที่ตั้งที่ทำการศูนย์ฯ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านการเกษตรของตำบล รวมทั้งจุดสาธิตการเกษตรและได้ให้บริการกับเกษตรกรในตำบลเขาสามสิบและตำบลข้างเคียง ศบกด. เขาสามสิบจึงเป็นจุดประสานงานและเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบมีข้อดีคือ ขาดการประชาสัมพันธ์ถึงที่ตั้งของที่ทำการศูนย์ฯ การให้บริการด้านการเกษตรและการช่วยเหลือเกษตรกรของศูนย์ฯ มีด้านใดและเรื่องใดบ้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีใครบ้าง ไม่ทราบแหล่งศึกษา งานที่เป็นของศูนย์ฯ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงศึกษาการบริการที่มาจากการดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานและการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ เพื่อนำปัญหาและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- 2.3 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ
- 2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ
- 2.5 เพื่อศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ
- 2.6 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ
- 2.7 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังในภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

4.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษา การบริการจากการดำเนินงาน และความพึงพอใจของเกษตรกรในตำบลเขาสามลิบที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ซึ่ง การดำเนินงานของศูนย์ฯ ประกอบด้วย การบริหารงานศูนย์ฯ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การเตือนภัยและการพยากรณ์ ส่วนการบริการของศูนย์ฯ ได้แก่ การบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการจุดสาธิต และการบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

4.3 ขอบเขตเชิงเวลา การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล จากเกษตรกรที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในเดือนตุลาคม 2555 ถึง เดือนกันยายน 2556 จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หมายถึง ศูนย์ที่ให้บริการด้านการเกษตรแบบครบวงจรแก่เกษตรกรในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

5.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การบริหารศูนย์ฯ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และการเตือนภัยและการพยากรณ์

5.3 การบริการ หมายถึง การให้บริการจากการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในด้านต่างๆ ทางเกษตรกับเกษตรกร ได้แก่ การบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการจุดสาธิต และการบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

5.4 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หมายถึง คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันเกษตรกร อาสาสมัครเกษตร ผู้แทนเกษตรกร ผู้แทนหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในตำบล

เขาสามลิบ อำเภอลำดวน จังหวัดสระแก้ว ที่มีคำสั่งแต่งตั้งจากนายอำเภอ

5.5 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในตำบลและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

5.6 จุดสาธิต หมายถึง ฟาร์มของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จในอาชีพ สามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติของเกษตรกรในตำบล และเจ้าของเป็นวิทยากรประจำจุดสาธิตในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร

5.7 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอลำดวน จังหวัดสระแก้ว

5.8 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการให้บริการและการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ อำเภอลำดวน จังหวัดสระแก้ว

5.9 การบริหารศูนย์ฯ หมายถึง การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ การจัดประชุมประจำเดือน และการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

5.10 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล หมายถึง การจัดทำเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ โดยให้เกษตรกรในตำบลมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

5.11 การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน และ โครงการที่ประสบความสำเร็จของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

5.12 การเตือนภัยและการพยากรณ์ หมายถึง การเตือนการระบาดของศัตรูพืช ภัยธรรมชาติ ภัยเศรษฐกิจ การพยากรณ์การปลูกพืชของตำบล การรายงานสถานการณ์การตลาดสินค้าเกษตร

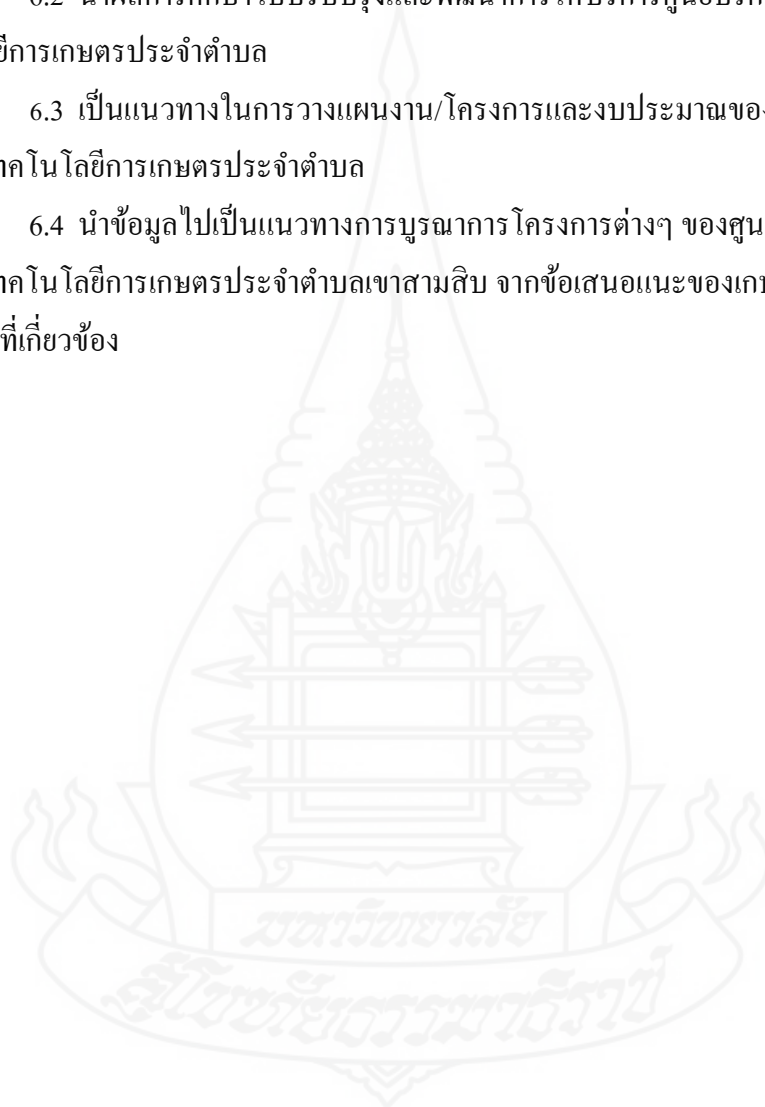
5.13 การบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ หมายถึง การบริการด้านสถานที่ให้บริการ การเปิดให้บริการของที่ทำการ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ และการบริการข้อมูล เอกสารวิชาการต่างๆ

5.14 การบริการจุดสาธิต หมายถึง การให้บริการความรู้แก่ผู้ศึกษาดูงาน ณ ฟาร์มของเกษตรกร ที่กำหนดให้เป็นจุดเรียนรู้ของศูนย์ฯ

5.14 การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร หมายถึง การจัดนิทรรศการให้ความรู้กับเกษตรกรนอกที่ทำการศูนย์ฯ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 หาข้อเสนอแนะในการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
- 6.2 นำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- 6.3 เป็นแนวทางในการวางแผนงาน/โครงการและงบประมาณของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- 6.4 นำข้อมูลไปเป็นแนวทางการบูรณาการ โครงการต่างๆ ของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ จากข้อเสนอแนะของเกษตรกรเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลกับเกษตรกรในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องใน 7 ประเด็น ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. การส่งเสริมการเกษตร
4. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
5. การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลเขาสามสิบ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

1.1 ความหมายของการบริการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 607) ให้ความหมายของการบริการว่า หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ

รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ (2538 : 15) ได้ให้ความหมายของการบริการไว้ว่า การบริการเป็นการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศที่ต้องการและเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการแล้ว ผู้รับบริการได้รับความสุข ผู้ให้บริการจะต้องทำเป็นกิจวัตร ทำงานทุกวันอย่างมีความสุขและให้ผู้ใช้บริการเขาได้รับความสุขด้วยคือ

1. การทำให้ผู้ใช้บริการพอใจ
2. การทำให้ผู้ใช้บริการชื่นชอบ
3. การทำให้ผู้ใช้บริการได้รับในสิ่งที่ต้องการ
4. การทำให้ผู้ใช้บริการประทับใจ

จิววัฒน์ เขียวสอาด (2554 : 10) ได้ให้ความหมายของการบริการว่า การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการใดๆ ที่บุคคลหรือองค์กรที่เป็นปฏิสัมพันธ์ของบุคคล 2 ฝ่าย ระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ซึ่งการบริการที่ดีสามารถตอบสนองความต้องการทำให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจในการบริการนั้นๆ

สงคราม สมุทรหล้า (2552 : 12) ได้ให้ความหมายของการบริการว่า การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินงานใดๆ ที่บุคคลในฝ่ายหนึ่งนำเสนอให้กับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่กิจกรรมหรือการดำเนินงานนั้นๆ ถูกเสนอไปพร้อมกับสินค้า แต่ไม่สามารถจับต้องได้ ซึ่งสามารถทำให้เกิดความประทับใจ หรือความพึงพอใจกับผู้รับได้

จากความหมายข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริการคือการให้ความสะดวกต่างในกิจกรรมระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

(John D. Millett, 1951) อ้างโดย กิตติรัช อิมวัฒน์กุล (2553) การให้บริการเป็นหน้าที่หลักสำคัญในการบริการงานในภาครัฐ โดยเฉพาะงานที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนโดยตรง โดยหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีหน้าที่ในการส่งต่อการบริการ (Delivery Service) ให้แก่ผู้รับบริการ กล่าวคือ คุณค่าประการแรกของการบริการงานรัฐกิจทั้งหมด คือ การปฏิบัติงานด้วยการให้บริการที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equivalent Service) การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (Timely Service) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) และการให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service)

การบริการที่ประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 10 ประการ ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้ (reliability) ประกอบด้วย ความสม่ำเสมอ และความพึงพาได้
2. การตอบสนอง (responsive) ประกอบด้วย ความเต็มใจที่จะให้บริการ ความพร้อมที่จะให้บริการ มีการติดต่ออย่างต่อเนื่อง และการปฏิบัติต่อผู้รับบริการเป็นอย่างดี
3. ความสามารถ (competency) ประกอบด้วย ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการบริการ และสามารถในความรู้วิชาการที่จะให้บริการ
4. การเข้าถึงบริการ (access) ประกอบด้วย ผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้สะดวก ระเบียบขั้นตอนไม่ควรมากมายและมีความซับซ้อนเกินไป ผู้บริการใช้เวลารอคอยไม่นาน เวลาที่ให้บริการเป็นเวลาสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ และอยู่ในสถานที่ที่ผู้บริการสามารถเข้าถึงติดต่อได้สะดวก

5. ความสุภาพอ่อนโยน (courtesy) ประกอบด้วย การแสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ การต้อนรับที่เหมาะสม และผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี
6. การสื่อสาร (communication) ประกอบด้วย การสื่อสารชี้แจงขอบเขตและลักษณะของงานบริการ และมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการ
7. ความซื่อสัตย์ (credibility) คุณภาพของงานบริการมีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือ
8. ความมั่นคง (security) ประกอบด้วย ความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมือและอุปกรณ์
9. ความเข้าใจ (understanding) ประกอบด้วย การเรียนรู้ผู้ใช้บริการ และการแนะนำและการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ
10. การสร้างสิ่งจับต้องได้ (tangibility) ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับการให้บริการ การเตรียมอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ และการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม

จากการแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการข้างต้น การให้บริการคือ การสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ เป็นการปฏิบัติรับใช้เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของลูกค้าหรือคนที่มาขอรับบริการ บริการเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้หรือแสดงความเป็นเจ้าของได้ แต่สามารถที่จะถูกรับรู้ในเชิงความพึงพอใจและสามารถช่วยรักษาลูกค้าไว้ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

นพรัตน์ วินิจเจริญชัย (2554 : 4) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจว่าเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุข เมื่อได้รับการตอบสนองของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

นฤมล อรุณรัตน์ (2549 : 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของผู้รับบริการเกี่ยวกับผลการปฏิบัติจริงที่สำเร็จตามความคาดหวังหรือเป็นไปตามความหวังทำให้มีความสุข

พวงเพชร สุวรรณชาติ (2553 : 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เขาได้รับและตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังที่ควรจะเป็น

ปาร์ชญา พิสุต (2555 : 9) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง เป็นการแสดงความรู้สึกดีใจ ยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถเสนอความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสมและเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

รณรงค์ พนธธา (2550) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี ตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นไปอย่างที่ตนเองคาดหวัง ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

2.2 องค์ประกอบของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นในกระบวนการบริการระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็นผลของการรับรู้และประเมินคุณภาพของการบริการในสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าจะได้รับ และสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งระดับความพึงพอใจอาจไม่คงที่ ผันแปรไปตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจในการบริการมีองค์ประกอบ 2 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 8-15, 2545) คือ

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณภาพผลิตภัณฑ์บริการที่ได้รับมีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการแต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องพักที่จองไว้ ลูกค้ำที่เข้าไปในภัตตาคารควรจะได้รับอาหารตามที่สั่ง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นบริการที่ผู้รับบริการควรจะได้รับตามลักษณะของการบริการ แต่ละประเภท ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้ำในสิ่งที่ลูกค้ำต้องการ

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ ว่าวิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการตามบทบาทหน้าที่ และปฏิริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการในด้านความ รับผิดชอบต่องาน การใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ

แนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการบริการเกิดจากความต้องการที่ได้รับการ ตอบสนอง และกระบวนการนำเสนอบริการในวงจรของการให้บริการระหว่างผู้ให้บริการและ ผู้รับบริการ ผู้วิจัยนำมากำหนดในแบบสัมภาษณ์กับความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2.3 ระดับความพึงพอใจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (อ้างถึงใน กฤษฎา ช้องพูน, 2551 : 12) ได้อธิบายว่า ระดับความ พึงพอใจของผู้รับบริการแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดีมีความสุข ของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ลูกค้าไปใช้บริการของ ธนาคารแล้วได้รับการบริการที่รวดเร็ว จะทำให้ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจต่อการบริการ

2. ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือ ประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ลูกค้าไปติดต่อ ธนาคารแล้วปรากฏว่าพนักงานให้การต้อนรับด้วยรอยยิ้มพร้อมกับอัธยาศัยอันดี คอยช่วยเหลือและ ให้คำแนะนำอย่างไม่รู้สึกรู้สือ หรือบางทีพนักงานสามารถจำชื่อลูกค้าได้ จะทำให้ลูกค้ารู้สึก ประทับใจและอยากกลับมาใช้บริการอีก

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ

พิภพ อุดม (อ้างถึงใน สุทธิชาติ อำนวยรัตน์, 2543 : 21) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ ของผู้รับบริการ เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของผู้รับบริการอันเป็นผลมาจากการ ประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับกับสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าจะได้รับการบริการใน แต่ละสถานการณ์ของการบริการที่เกิดขึ้น ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายระดับตาม ปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขในแต่ละครั้งได้ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของ ผู้รับบริการมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลลิตภัณฑ์บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการบริการ ที่มีคุณภาพและระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์การบริการในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการ

2. ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับหรือพิจารณาว่าเหมาะสมกับคุณภาพตามความเต็มใจที่จะจ่าย (willingness to pay) ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาค่าบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไป

3. สถานที่บริการ การเข้าถึงการบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้ง และการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ

4. การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นได้จากการได้ยินข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของบริการไปในทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจให้มีความต้องการบริการตามมาได้

5. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารการบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการ ล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการ โดยคำนึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลัก ย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงานบริการ พนักงานบริการที่ตระหนักถึงลูกค้าเป็นสำคัญจะแสดงพฤติกรรมบริการและสนองบริการที่ลูกค้าต้องการด้วยความสนใจเอาใจใส่อย่างเต็มที่ด้วยจิตสำนึกของการบริการ

6. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้าซึ่งมักชื่นชอบสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายใน การแบ่งจัดสถานที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้ในการบริการ

7. กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของการจัดระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัวและสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

2.5 การวัดความพึงพอใจ

สาโรจน์ ไสยสมบัติ (อ้างถึงใน ลลิตา ชัยเนตร, 2552 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการบริการจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการจะกระทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้ คือ

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบหรือเป็นคำตอบโดยอิสระ โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ ระยะเวลาในการให้บริการ พนักงานที่ให้บริการ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ นับเป็นวิธีการที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากอีกวิธีหนึ่ง

3. การสังเกต เป็นวิธีหนึ่งที่จะให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โดยวิธีสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากรับบริการ เช่น การสังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมารับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจด้วยวิธีนี้จะต้องกระทำอย่างจริงจัง และมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี แต่การจะเลือกใช้วิธีไหนควรคำนึงถึงความเหมาะสม และผู้วิจัยต้องมีความรู้ความสามารถหรือเทคนิคพิเศษเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ที่ว่า ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับสิ่งที่ต้องการ และระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการ และพอใจมากน้อยเพียงใด มาเป็นตัวกำหนดในแบบสัมภาษณ์กับเกษตรกรต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

3. การส่งเสริมการเกษตร

3.1 ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1112) ให้ความหมายของการส่งเสริม หมายถึง การเกื้อหนุน การช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น การส่งเสริมการเกษตรหมายถึง การช่วยเหลือสนับสนุนการเกษตรให้ดีขึ้น

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2556) ได้ให้ความหมายการส่งเสริมการเกษตรหมายถึง กระบวนการจะช่วยพัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ในลักษณะการนำเอาวิทยาการความรู้ หรือ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเกษตรของเขาตามสภาพที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสม อันเป็นผลให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต บังเกิดการเพิ่มผลผลิต และเป็นผลต่อรายได้ และสามารถพัฒนาปรับปรุงวิถีชีวิตของเกษตรกร ให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและเป็นผลต่อรายได้ และสามารถพัฒนาปรับปรุงวิถีชีวิตของเกษตรกร ให้เกิดการกินดี อยู่ดี มีสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาการเกษตร

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง กระบวนการให้ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมแก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรให้ดีขึ้น

3.2 รูปแบบของการส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตรมีกลไกที่สำคัญที่สุดคือ การดำเนินงานส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรซึ่งมีวิธีการและเทคนิคในการดำเนินงานหลายวิธี ได้แก่ (พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ 2556: 220-223)

3.2.1 รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรโดยทั่วไป

1) การส่งเสริมรูปแบบอย่างเป็นทางการ เป็นการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในลักษณะวันต่อวัน เป้าหมายของการส่งเสริมรูปแบบนี้จะเป็นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและครอบครัวในชนบท

2) การส่งเสริมในรูปแบบการฝึกอบรมและเยี่ยมเยียน มีหลักสำคัญในการดำเนินงานดังนี้

(1) มุ่งพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรโดยสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิต

(2) มุ่งให้การศึกษาพัฒนาความรู้และการสื่อความหมาย

(3) มุ่งปรับปรุงอัตราส่วนการดูแลและรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ต่อครอบครัวที่จะเยี่ยมชมให้เหมาะสม

(4) มุ่งปรับปรุงประสานงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะยานพาหนะ และความสะดวกในการเยี่ยมชมฟาร์มเกษตรกร

(5) มุ่งปรับปรุงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในด้านทักษะความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตอันเป็นผลต่อการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกร ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การส่งเสริมการเกษตรโดยสถาบันการศึกษา โดยมีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเกษตร

3.2.2 รูปแบบการส่งเสริมทางเลือก

1) รูปแบบการส่งเสริมมุ่งพัฒนาผลผลิตการเกษตรเฉพาะอย่าง เป็นการมุ่งผลผลิตเป็นสำคัญ การส่งเสริมจะเน้นเทคโนโลยีการผลิตเพื่อผลผลิต

2) การส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยเกษตรกรจะมีโอกาสได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากความรู้ใหม่ เพื่อผนวกเข้ากับสิ่งที่เขารู้แต่เดิม และหวังว่าการส่งเสริมการเกษตรจะสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้โดยความร่วมมือของเกษตรกร

3) การส่งเสริมในรูปแบบของโครงการ เป็นการมุ่งดำเนินการส่งเสริมที่ต้องการเวลาที่รวดเร็ว ผลสำเร็จจะมุ่งไปยังการเสนอโครงการการเข้าสู่การพัฒนาในพื้นที่เฉพาะตามเวลาที่กำหนด

4) การส่งเสริมในรูปแบบของการพัฒนาระบบฟาร์ม เป็นรูปแบบการส่งเสริมโดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับเกษตรกร

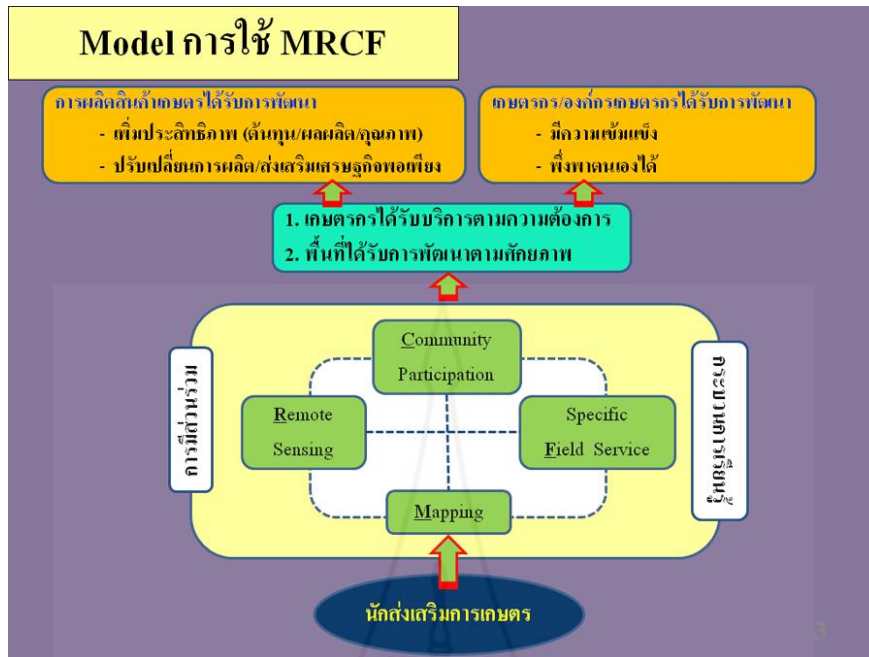
3.2.3 รูปแบบการส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF System) คือการศึกษาข้อมูลเพื่อเตรียมเข้าทำงานในพื้นที่ โดยเน้น (กรมส่งเสริมการเกษตร : 2557)

1) การใช้ข้อมูลแผนที่ (Mapping)

2) ประสานงานและให้บริการเกษตรกรด้วยวิธีการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลระยะไกล (Remote Sensing)

3) การจัดเวทีชุมชนในการทำงานและร่วมดำเนินการกับเกษตรกร ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วม (Community Participation) โดยร่วมกับเครือข่ายต่างๆ เช่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ฯลฯ

4) เข้าทำงานในพื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง (Specific Field Service) โดยมีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงจุดและยั่งยืน

ภาพที่ 2.1 โมเดลการส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF)

3.3 วิธีการส่งเสริมการเกษตร

วิธีการส่งเสริมการเกษตรเป็นวิธีนำความรู้ วิชาการ และเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรหลายวิธี ดังนี้ (พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ 2556 : 223-229)

3.3.1 วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล เป็นการส่งเสริมโดยการให้เกษตรกรหรือบุคคลผู้รับการถ่ายทอดความรู้ ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรโดยตรงเป็นรายบุคคล ได้แก่

- 1) การเยี่ยมไร่นาและบ้านของเกษตรกร เป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรถึงฟาร์ม
- 2) เกษตรกรผู้รับการส่งเสริมติดต่อที่สำนักงาน
- 3) การติดต่อทางโทรศัพท์ สามารถติดต่อช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว และลดเวลาและระยะทางในการติดต่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ดียิ่งขึ้น
- 4) การติดต่อกันทางจดหมายส่วนตัว
- 5) การติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ โดยบังเอิญ ตามถนนหรือในหมู่บ้าน

3.3.2 วิธีการส่งเสริมโดยกลุ่มบุคคล หากมีการจัดเตรียมอย่างดี มีเป้าหมายและการดำเนินการอย่างมีระบบแล้ว จะให้ผลดีอย่างมากต่อการสร้างพลังกลุ่ม วิธีที่นิยมใช้มีดังนี้

1) *การประชุมกลุ่ม* ช่วยในการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ต่างๆ ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เข้าประชุมได้มีโอกาสร่วมปรึกษาหารือกัน ปรับตัวเองให้เข้ากับกลุ่มยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนมาก นำไปสู่การใช้ความคิดร่วมกัน และมีการปฏิบัติร่วมกัน

2) *การฝึกอบรม* เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะพิจารณาคำเนินการฝึกอบรมทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3) *การสาธิต* เป็นวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่มที่ใช้การบรรยายประกอบการแสดง ทำให้ผู้เรียน “ได้ฟัง” และ “ได้เห็น” ไปพร้อมๆ กัน

วัตถุประสงค์ของการสาธิต เพื่อให้ผู้รับการส่งเสริมได้เรียนรู้ถึงวิธีการปฏิบัติ หรือผลการปฏิบัติที่มีลำดับขั้นตอนมีหลักวิชา และสามารถนำไปปฏิบัติได้

4) *การศึกษาดูงานนอกสถานที่* ผู้ร่วมศึกษาและดูงานจะมีโอกาสได้พบเห็นผลงานของผู้อื่น ซึ่งได้ทำสำเร็จแล้ว มีผลให้เกิดความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมศึกษาดูงานให้ยอมรับสิ่งใหม่มากขึ้น

3.3.3 การส่งเสริมแบบมวลชน โดยสื่อมวลชน จะช่วยในการส่งเสริมเผยแพร่ นวัตกรรม ให้ประชาชนได้ทราบว่า ได้มีสิ่งนั้นๆ เกิดขึ้นแล้วและมีอยู่ สื่อมวลชนที่นำมาใช้ได้ในการส่งเสริมได้แก่

1) *เอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ โปสเตอร์* เช่น เอกสารแนะนำในการปลูก และผลิตสำหรับเกษตรกร โดยเขียนให้อ่านง่ายและเหมาะสมกับระดับการศึกษาของเกษตรกร

2) *ภาพยนตร์* เป็นแผ่นกระดาษที่แข็ง มีภาพประกอบสี สั้นสวยงามและมีข้อความง่ายๆ สั้น กระชับ สามารถให้ผู้พบเห็นมองเห็นได้แต่ไกล สะดุด น่าสนใจให้สิ่งที่ควรทราบได้ทันที และชวนปฏิบัติ

3) *หนังสือพิมพ์* สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกสม่ำเสมอ

4) *วิทยุ* เป็นสื่อมวลชนที่ให้ข่าวเร็วที่สุด และสามารถส่งข่าวแพร่กระจายไปได้ไกล และกว้างขวาง สามารถเข้าถึงบุคคลทุกระดับ และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

5) *โทรทัศน์* ผู้ชมรายการได้ฟังเสียงและได้เห็นภาพไปพร้อมกัน

6) *ภาพยนตร์* นับเป็นสื่อที่ดีที่ใช้ในการส่งเสริม การฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่องที่จะไปส่งเสริมแทรกให้ประชาชนชมในเชิงสารคดี เรื่องน่ารู้ เป็นการกระตุ้นความสนใจของประชาชน

7) การจัดนิทรรศการ เป็นการใช้อุปกรณ์เพื่อการถ่ายทอด และเผยแพร่งาน เพื่อการศึกษาและโฆษณาต่อหมู่คนจำนวนมาก และประชาชนหมื่นเวียนดูได้โดยไม่จำกัดเวลา และจำนวน

4. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ถ่ายโอนภารกิจ สบกด. ให้กับ อปท. ในลักษณะดำเนินงาน ร่วมกัน โดยรัฐจะเป็นผู้สนับสนุนวิชาการและท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติและสนับสนุนงบประมาณ จนถึงปัจจุบันได้ความร่วมมือขึ้นแล้วในหลายเรื่องและหลายระดับด้วยกันเช่น การจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรร่วมกัน ระหว่าง สบกด. กับ อปท. หรือการลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและพัฒนาด้านการเกษตรของท้องถิ่น

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (สบกด.) ประกอบด้วยที่ ทำการศูนย์ข้อมูล คณะกรรมการบริหาร แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล จุดถ่ายทอดเทคโนโลยี และจุดสาธิตการเกษตร มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

องค์ประกอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ประกอบด้วย

- 1) ที่ทำการศูนย์ เป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตรและศูนย์กลางการให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน ซึ่งเป็นที่ประชุมชี้แจงบทบาทภารกิจแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา คำแนะนำการเกษตรตลอดจนข่าวสารการเกษตรในชุมชน
- 2) ข้อมูล เป็นข้อมูลทางด้านการเกษตรของตำบลมีองค์ประกอบเป็นหมู่บ้าน มีทั้งข้อมูลด้านกายภาพ (ดิน น้ำ) ด้านชีวภาพ (สภาพการผลิต เทคโนโลยี ฯลฯ) ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เพื่ออธิบายศักยภาพของพื้นที่และชุมชนในตำบล
- 3) คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคณะกรรมการบริหาร สบกด. เป็นบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาเพื่อนำมาบริหารจัดการ สบกด. ประกอบด้วย ผู้แทน อปท.จำนวน 1 คน กำนัน 1 คน ผู้แทนสถาบันเกษตรกร 2 คน ส่วน คณะกรรมการบริหาร สบกด. มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 16 คนเป็นอย่างน้อย โดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้แทน อปท.จำนวน 1 คน ผู้แทนสถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มอาชีพการเกษตรในตำบล

ไม่เกิน 2 คน อาสาสมัครเกษตรที่มีอยู่ในตำบล จำนวน 1-4 คน ผู้แทนหมู่บ้านหมู่บ้านละ 1 คน โดยพิจารณาจากหมู่บ้านที่มีกิจกรรมการเกษตรมากไปหาน้อย

ประธานกรรมการได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร สบกด. โดยมีองค์ประชุมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลเป็นกรรมการ และเลขานุการ โดยตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขานุการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาลตำบล/เทศบาล)

4.2 แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

แผนพัฒนาการเกษตรของตำบล เกิดจากชุมชนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาแผนพัฒนาการเกษตรของตำบล ให้ครอบคลุมด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม เพื่อให้ทราบกิจกรรมหลักของตำบลคืออะไร จะปรับปรุงในส่วนไหน จะถ่ายทอดความรู้เรื่องอะไร จะลงทุนทางธุรกิจชุมชนอย่างไร โดยบูรณาการกับแผนพัฒนาการเกษตรท้องถิ่น

1) สบกด.จัดประชุมคณะกรรมการบริหาร สบกด.เพื่อเตรียมข้อมูลในการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร 4 ด้านของหมู่บ้าน/ตำบล แล้วรวบรวมปัญหาความต้องการของแต่ละหมู่บ้านและวิเคราะห์การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรของตำบล

2) นำข้อมูลจากการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชนจากข้อมูลข้อที่ 1) รวมทั้งทางเลือกการเกษตรเสนอเกษตรกรในเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล

3) นำผลแผนงาน/โครงการ/ทางเลือกที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ของคณะกรรมการบริหาร สบกด. จากเวทีประชาคมหมู่บ้านจาก ข้อ 2) เข้าสู่เวทีในระดับตำบล โดยมี อบต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำพัฒนาท้องถิ่น (แผนสามปี) ของ อบต.

4) สบกด. สรุปรวบรวมแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรจากเวทีประชาคมที่ชุมชนเสนอเพื่อบรรจุเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น

5) อบต. นำแผนระดับตำบลทุกด้าน (เกษตร สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ) ที่ อบต. ดำเนินการได้เอง จัดทำเป็นแผน/โครงการ เข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณส่วนแผนที่เกินศักยภาพ นำเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามลำดับขึ้นไป เช่น แผนพัฒนาอำเภอ/จังหวัด/องค์การบริหารส่วนจังหวัด

4.3 การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

4.3.1 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านการเกษตรของตำบล

4.3.2 การชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของ สบกด. ให้กับคณะกรรมการบริหาร สบกด.และเกษตรกรทราบ

4.3.3 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ สบกด. กำลังดำเนินการให้เกษตรกรทราบ

4.3.4 การประชาสัมพันธ์ผลงานของ ศบกด. ที่ประสบความสำเร็จ

4.3.5 การประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของ ศบกด. แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4 การให้บริการทางการเกษตร

4.4.1 การให้บริการ ณ ที่ทำการ ศบกด.

- 1) การให้คำปรึกษา/คำแนะนำ
- 2) รับเรื่องปัญหาด้านการเกษตรและร่วมในการให้บริการทางการเกษตร
- 3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการเรียนรู้ (กรณีไม่มีโครงการสนับสนุน)
- 4) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ / เอกสารคำแนะนำ
- 5) การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืช วิเคราะห์ดิน ฯลฯ (ถ้ามี)
- 6) การจดทะเบียนต่างๆ
- 7) ฯลฯ

4.4.2 การบริการจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิตการเกษตร

จุดถ่ายทอดและจุดสาธิตการเกษตรประกอบด้วยด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ เกษตรผสมผสาน และอื่นๆ โดยพิจารณาคัดเลือกจากฟาร์มของเกษตรกรที่ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จในอาชีพ สามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติของเกษตรกรในตำบล โดยมีวิทยากรเกษตรกรซึ่งเป็นเจ้าของจุดสาธิตการเกษตรทำหน้าที่วิทยากรเกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้

4.4.3 การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

ขั้นตอนการดำเนินการจัดบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตรมีดังนี้

- 1) ประสานงานเตรียมการก่อนเปิดคลินิก รวบรวมปัญหา เชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2) ดำเนินการจัดคลินิก ให้คำแนะนำ/แก้ไข
- 3) รวบรวม สรุปการดำเนินงานและปัญหาหลักของเกษตรกรในตำบล
- 4) ร่วมกับ ศบกด. จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาหลักที่ยังไม่ได้แก้ไขเสนอ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุน

4.5 การพยากรณ์และการเตือนภัย

4.5.1 การพยากรณ์ ดำเนินการสำรวจข้อมูลตามแบบรายงานการคาดคะเนผลผลิต

ไม่ผลจำนวน 8 ชนิด ได้แก่ ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วแดง ถั่วเขียว ถั่วเขียว ถั่วเขียว และมะนาว โดยการสำรวจและรายงาน 3 ช่วง คือ ช่วงติดดอก ช่วงติดผลอ่อน และช่วงให้ผลผลิต แล้วส่งให้อำเภอและนำผลการคาดคะเนผลผลิตที่ได้รับจากจังหวัด อำเภอ แจ้งให้เกษตรกรทราบ

4.5.2 การเตือนภัยธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช ภัยเศรษฐกิจ ดำเนินการดังนี้

- 1) เมื่อได้รับข้อมูลการเตือนภัยจากส่วนกลางผ่านจังหวัด อำเภอแจ้งให้เกษตรกรทราบก่อนเกิดเหตุการณ์ เช่นน้ำท่วม ฝนแล้ง ศัตรูพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น
- 2) เมื่อพบเหตุผิดปกติ หรือเริ่มเกิดภัย เช่นน้ำท่วมฉับพลัน คลองชลประทานชำรุด เกิดโรคระบาดพืช สัตว์ ประมง ปริมาณผลผลิตมากเกินกว่าที่คาดคะเนไว้หลายเท่า การชุมนุมเรียกร้องของเกษตรกร เป็นต้น ให้แจ้งด่วนไปยังอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

5. การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามลิบ

5.1 องค์ประกอบของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ มีองค์ประกอบดังนี้

5.1.1 ที่ทำการ สำนักงานตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ หมู่ที่ 4 ตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาค้อ จังหวัดสระแก้ว จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตรและศูนย์กลางการให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน ซึ่งเป็นที่ประชุมชี้แจงบทบาทภารกิจแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำปรึกษา คำแนะนำการเกษตรตลอดจนข่าวสารการเกษตรในตำบล

5.1.2 ข้อมูลด้านกายภาพ/ชีวภาพ/เศรษฐกิจ/สังคม เป็นข้อมูลทางด้านการเกษตรของตำบลมีองค์ประกอบเป็นหมู่บ้านทั้ง 13 หมู่บ้าน มีทั้งข้อมูลด้านกายภาพ (ดิน น้ำ) ด้านชีวภาพ (สภาพการผลิต เทคโนโลยี ฯลฯ) ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เพื่ออธิบายศักยภาพของพื้นที่และชุมชนในตำบล

5.1.3 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ประกอบด้วย

- 1) นายกองตำบลการบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ เป็นประธานศูนย์ฯ
- 2) อาสาสมัครเกษตรและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแต่ละหมู่บ้าน 1-3 คนเป็นคณะกรรมการ รวม 21 คน
- 3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นเลขานุการ จำนวน 1 คน
- 4) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และนักวิชาการเกษตรของ อบต.เขาสามลิบ เป็นผู้ช่วยเลขานุการศูนย์ฯ รวม 2 คน

รวมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทั้งหมด 25 คน

5.1.4 การดำเนินงานศูนย์ฯ

1) การประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการศูนย์ฯ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบมีกำหนดประชุมประจำเดือนดังนี้

(1) การประชุมชี้แจง สรุปผลการดำเนินงานและกิจกรรมในแต่ละเดือนของศูนย์ฯ

(2) แจกข่าวสารประชาสัมพันธ์ งานจากทางราชการ และการแจ้งผลข้อมูล ที่ได้เข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน ของคณะกรรมการศูนย์ฯ แต่ละคน

(3) รับเรื่องราวร้องทุกข์ของแต่ละหมู่บ้านเพื่อส่งต่อไปให้กับ อปท. และสำนักงานเกษตรอำเภอรับทราบและทำการแก้ไขต่อไป

2) บริการจุดสาธิตการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดสาธิตการเกษตร ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ เกษตรผสมผสาน และอื่นๆ โดยพิจารณาคัดเลือกจากฟาร์มของเกษตรกรที่ดำเนินการจนประสบความสำเร็จในอาชีพ สามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติของเกษตรกรในตำบล โดยมีวิทยากรการเกษตรซึ่งเป็นเจ้าของจุดสาธิตการเกษตรทำหน้าที่วิทยากรเกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ จุดสาธิตด้านการเกษตรมีดัง ตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 จุดสาธิตด้านการเกษตรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ

จุดที่	ประเภทจุดสาธิต	ที่ตั้ง	ชื่อวิทยากร	โทรศัพท์
1	การผลิตข้าวอินทรีย์	ม.2 บ้านขอนแก่น	นายฉวี ผลาหาญ	081-1449436
2	ไร่นาสวนผสม	ม.3 บ้านคลองสิบสาม	จ.ศ.อ. ไพฑูล พันธาดู	081-8616923
3	การผลิตผลไม้อินทรีย์	ม.4 บ้านเขาสามสิบ	นางสมศรี ช่างเหลา	088-5214514
4	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	ม.5 บ้านพวงนิมิต	นายยุทธ ค้างเมฆ	089-8318028
5	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ม.6 บ้านเนินตะแบก	นายชื่น ศรีกระหวั่น	087-1285235
6	เกษตรอินทรีย์	ม.6 บ้านเนินตะแบก	นายรุ่ง บุญมาก	085-6631703
7	การทำนาด้วยกระบือ	ม.6 บ้านเนินตะแบก	นางสุภาภรณ์ กล่อมมิตร	089-8821639
8	เกษตรผสมผสาน	ม.8 บ้านหนองคุ้ม	นายประทวน ลำน้อย	089-0964037

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

จุด ที่	ประเภทจุดสาธิต	ที่ตั้ง	ชื่อวิทยากร	โทรศัพท์
9	ปลูกไผ่ด้วยปุ๋ยหมัก ชีวภาพ	ม.9 บ้านโคกมะกอก	นายหนูเจน หาญสุโพธิ์	081-2597697
10	ครอบครั้วผาสุข	ม.10 บ้านน้ำอ้อม	นายสมใจ สิงห์ทอง	087-1464021
11	ยุวเกษตรกรใน โรงเรียน	รร.ตชด.บ้านน้ำอ้อม	คต.กัณฑ์ เลิศสกุล	085-4221786
12	การปลูกผักปลอดสาร	ม.11 บ้านฝั่งคลอง	นางทองยอด สุทธิสาร	084-8633649
13	การเลี้ยงโคนม	ม.12 บ้านสุขสำราญ	นายบุญช่วย รักเพื่อน	081-4941479

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
เขาสามลึบปี 2555 (2555 : 14)

5.2 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้เกษตรกรและบุคคลทั่วไปผ่านสื่อต่างๆ

- 5.2.1 การประชุมผ่านการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน
- 5.2.2 ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว
- 5.2.3 แจกแผ่นพับและใบปลิวตามกิจกรรมต่างๆ
- 5.2.4 ประชาสัมพันธ์ผ่านการอบรมและสาธิต
- 5.2.5 การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

5.3 การเตือนภัยและการพยากรณ์

5.3.1 รายงานการปลูกพืชระดับตำบล เป็นการพยากรณ์การปลูกพืชในแต่ละเดือน โดยให้คณะกรรมการของแต่ละหมู่บ้านส่งรายงาน ที่ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงทุกครั้งที่มีการประชุม

5.3.2 การเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ผ่านสื่อต่าง ได้แก่ การประชุม หอกระจายข่าว โทรศัพท์เคลื่อนที่ การแจกแผ่นพับ แผ่นปลิว ในกิจกรรมการอบรมและสาธิต การจัดคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

5.3.3 การเตือนภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง และอุทกภัย วาตภัย ภัยช้าง (ช้างเหยียบพืชผลทางการเกษตร)

5.4 การปฏิบัติงานที่ศูนย์ฯ ของเลขา/กรรมการบริหารศูนย์ฯ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ เปิดให้บริการทุกวัน โดยมีนักวิชาการเกษตร และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ตำแหน่งผู้ช่วยเลขาศูนย์ฯ เป็นเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการหลักทุกวัน และกรรมการในแต่ละหมู่ผลัดเปลี่ยนให้บริการสัปดาห์ละ 1 วัน

6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลเขาสามสิบ

6.1 สภาพทั่วไป

6.1.1 ลักษณะที่ตั้ง ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว อยู่ห่างทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเขาฉกรรจ์ อยู่ห่างจากอำเภอฯ ประมาณ 11 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 102.75 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 64,219 ไร่

6.1.2 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสระแก้ว และตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลไทรเดี่ยว อำเภอคลองหาด และตำบลคลองหินปูน อำเภอวังน้ำเย็นจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

6.1.3 ภูมิประเทศ สภาพโดยทั่วไป พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มสันดอน มีภูเขาบางส่วน มีคลองส่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่ขุดจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อนำน้ำไปใช้ในการประกอบ การเกษตรและบริโภค รวมทั้งมีอ่างเก็บน้ำตามโครงการพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ประชาชนได้รับ ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำแห่งนี้มากและบริเวณอ่างเก็บน้ำมีภูเขาล้อมรอบ ซึ่งมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ตามธรรมชาติพร้อมเหมาะที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประจำตำบล

6.1.4 จำนวนหมู่บ้าน

แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านโคกมัน
หมู่ที่ 2	บ้านขนขว้าง
หมู่ที่ 3	บ้านคลองสิบสาม
หมู่ที่ 4	บ้านเขาสามสิบ

หมู่ที่ 5	บ้านพวงนิมิต
หมู่ที่ 6	บ้านเนินตะแบก
หมู่ที่ 7	บ้านหนองโกวิทย์
หมู่ที่ 8	บ้านหนองคุ่ม
หมู่ที่ 9	บ้านโคกมะกอก
หมู่ที่ 10	บ้านน้ำอ้อม
หมู่ที่ 11	บ้านฝิ่งคลอง
หมู่ที่ 12	บ้านสุขสำราญ
หมู่ที่ 13	บ้านจัดสรร

6.1.5 ประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 7,898 คน แยกเป็นชาย 3,999 คน เป็นหญิง 3,899 คน มีจำนวนครัวเรือน 1,923 ครัวเรือน มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 77 คน/ตารางกิโลเมตร

6.2 ลักษณะโครงสร้างพื้นฐานของตำบลเขาสามสิบ

6.2.1 การคมนาคม การจราจร การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด รวมทั้งการคมนาคมภายในตำบลและหมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ทางหลวงชนบทเป็นถนนลาดยาง สายบ้านคลองหินปูน-บ้านพวงนิมิต จำนวน 1 สาย ระยะทาง 5 กม.
- 2) ทางหลวงชนบทเป็นถนนลาดยาง สายบ้านวังรี – บ้านเขาสามสิบ จำนวน 1 สาย ระยะทาง 11 กม.
- 3) ทางหลวงชนบท เป็นถนนลาดยาง สายบ้านเขาสามสิบ – บ้านขอนแก่น จำนวน 1 สาย ระยะทาง 3 กม.
- 4) ทางหลวงชนบทเป็นถนนลาดยางสายบ้านหนองคุ่ม – บ้านคลองทราย จำนวน 1 สาย ระยะทาง 1กม.
- 5) ทางหลวงชนบท เป็นถนนลาดยาง สายบ้านโคกมัน – บ้านฝิ่งคลอง จำนวน 1 สาย ระยะทาง 2.2 กม.
- 6) ทางชนบท เป็นถนนลูกรัง สายบ้านโคกมะกอก – บ้านฝิ่งคลอง จำนวน 1 สาย ระยะทาง 6 กม.
- 7) ทางชนบท เป็นถนนลูกรัง สายบ้านพวงนิมิต – บ้านน้ำอ้อม จำนวน 1 สาย ระยะทาง 5 กม.

6.2.2 การประปา มีการประปาหมู่บ้าน จำนวน 13 แห่ง

6.2.3 การโทรคมนาคม มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 15 แห่ง

1) บ้าน โคมมัน	บริเวณ หน้าวัด โคมมัน (2 ตู้)
2) บ้าน ขอนขว้าง	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
3) บ้าน คลองสิบสาม	บริเวณ เยื้องหน้าโรงเรียนบ้านคลองสิบสาม
4) บ้าน เขาสามสิบ	บริเวณ หน้า อบต. เขาสามสิบ
5) บ้าน พวงนิมิต	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
6) บ้าน เนินตะแบก	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
7) บ้าน หนองโกวิทย์	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
8) บ้าน หนองคุ้ม	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
9) บ้าน โคมมะกอก	บริเวณ เยื้องหน้าบ้านกำนันตำบลเขาสามสิบ
10) บ้าน น้ำอ้อม	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
11) บ้าน ฟังคลอง	บริเวณ สี่แยกถนนสายหลักในหมู่บ้าน
12) บ้าน สุขสำราญ	บริเวณ อยู่ในหมู่บ้าน
13) บ้าน จัดสรร	บริเวณ ซอย 2 และซอย 3

6.3 ด้านเศรษฐกิจ

6.3.1 การเกษตร ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ร้อยละ 98 มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู และทำสวน ไม้ผลและ ไม้ดอก พื้นที่ทำการเกษตรมีเนื้อที่ประมาณ 40,855 ไร่ หรือ ร้อยละ 83.23 ของเนื้อที่ตำบล

6.3.2 การอุตสาหกรรม

- บิมน้ำมัน (หยอดเหรียญ หมู่ที่ 12) จำนวน 1 แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดเล็ก จำนวน 6 แห่ง

6.4 ด้านสังคม

6.4.1 การศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. จำนวน 4 แห่ง คือ โรงเรียนวัด พวงนิมิต โรงเรียนบ้านคลองสิบสาม โรงเรียนบ้านเขาสามสิบ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านน้ำอ้อม มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง บ้านเขาสามสิบ และบ้านเนินตะแบก

6.4.2 การสาธารณสุข มีสถานบริการสาธารณสุข คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เขาสามสิบ มีเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน

6.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฝาย จำนวน 8 แห่ง บ่อน้ำ จำนวน 36 บ่อ สระน้ำ จำนวน 7 บ่อ คลองธรรมชาติ จำนวน 8 สาย

6.6 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่ พื้นที่ของตำบลเขาสามสิบเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ซึ่งมีสภาพพื้นที่ราบ ดอน และอีกส่วนหนึ่งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ของป่าไม้ และเหมาะสมแก่การจัดทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งการเดินทางสะดวกและติดกับถนนสายหลัก 317 สระแก้ว – จันทบุรี อีกทั้งยังมีพื้นที่ซึ่งใช้ในการทำการเกษตร เลี้ยงปลา, เลี้ยงไก่ และทำสวนพืชผักผลไม้ รวมทั้งผลผลิตจากรายการในการทำงานฝีมือของกลุ่มต่างๆ ในตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ, แผนพัฒนา 3 ปี 2555-2558)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

7.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

7.1.1 เพศ สมนึก คงชู (2552 : 96) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

สอดคล้องกับ สมัย ศรีหาญ และ ภัทรพล นิมเจริญ (2553 : 39) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอธาดูปนวม เกษตรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

สอดคล้องกับ ปาราชญา พิสุต (2555 : 52) ได้ศึกษา การใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

และสอดคล้องกับ สมพร แสนมณี (2555 : 103) ได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า เกษตรกรเกินกว่าครึ่งเป็นเพศชาย

7.1.2 อายุ สมัย ศรีหาญ และ ภัทรพล นิมเจริญ (2553 : 39) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอธาดูปนวม ผลการศึกษา คือ สภาพทางสังคมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอธาดูปนวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 47.64 ปี

สอดคล้องกับ สมพร แสนมณี (2555 : 103) ได้ศึกษาการดำเนินงานของ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า เกษตรกรที่ศึกษามีอายุในช่วงระหว่าง 41-50 ปี

และใกล้เคียงกับ นฤมล อรุณรัตน์ (2549 : 86-89) ได้ศึกษา ความพึงพอใจ ของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลหนองขาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.63 ปี

7.1.3 ระดับการศึกษา นฤมล อรุณรัตน์ (2549 : 86-89) ได้ศึกษา ความพึงพอใจ ของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลหนองขาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรจบ การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6

7.1.4 การรับข้อมูลข่าวสารการเกษตร รกัทธา หิรัญรังสิต (2551 : 80) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลแม่ทาเหนือ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตรจากสื่อบุคคลมากที่สุด

7.1.5 จำนวนครั้งที่เข้ารับบริการศูนย์ นฤมล อรุณรัตน์ (2549 : 86-87) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองขาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมาใช้บริการศูนย์บริการเฉลี่ย 1.77 ครั้ง

7.2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล

รัตนะ สวัสดิ์ (2551 : 58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผล การศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความรู้มากเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล สังกัดได้จากการตอบคำถามถูกเกินร้อยละ 80 แสดงถึงความเข้าใจในความรู้พื้นฐานของ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

7.3 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

สมพร แสนมณี (2555 : 108) ได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า มีการประชาสัมพันธ์ การขึ้นทะเบียนการปลูกพืชรายเดือน จุดถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร เพราะเรื่องเหล่านี้

เกษตรกรคาดหวังหรือมีความตั้งใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเกษตรกรก็ได้รับผลประโยชน์อย่างมากจากการคาดหวังนั้น โดยเฉพาะการขึ้นทะเบียนเกษตรกร มีผลให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ การช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ อีกทั้งเกษตรกรยังได้รับคำปรึกษาทางด้านการเกษตร เกษตรกรได้รับข่าวสารทางการเกษตร การมีจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย

สอดคล้องกับ สุขสังวาล เมลิตทอง (2554 : 103-105) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของศูนย์บริการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ศูนย์บริการส่วนใหญ่มีการรับมอบหมายงานกันตามความเหมาะสม มีการวางแผนงบประมาณให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของศูนย์บริการ การบริการข้อมูลแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์บริการให้ประชาชนทราบทางหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ระดับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ด้านการจัดการ ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์ทุกครั้ง ด้านกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกร ได้แก่ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกและพัฒนาจุดสาธิตและวิทยากร

และสอดคล้องกับ อภาภรณ์ ชูเกียรติศิริ (2552 : 94) การดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลในกิจกรรมต่างๆ คือ มีการให้ข้อมูลการเกษตร/ให้คำปรึกษา/แนวทางโดยการจัดเวทีชาวบ้าน การจัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ประกอบด้วยกิจกรรม/โครงการ) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตการเกษตรในชุมชน หมู่บ้าน การบริการข้อมูลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

7.3 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ปาริษฎา พิสุตร (2555 : 55) ได้ศึกษา การใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลด้านสถานที่ตั้งและการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ศูนย์มีการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ส่วนความน่าสนใจในการเข้าไปศึกษาเรียนรู้จุดสาธิตงานของศูนย์ฯ ความรู้ทักษะวิชาการของคณะกรรมการ/วิทยากรของศูนย์ฯ มีความถูกต้องแม่นยำ เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และด้านความสะดวกความสะอาดของที่ทำกรศูนย์ฯ ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งศูนย์ ศูนย์ฯมีข้อมูลข่าวสารและเอกสารเผยแพร่อย่างพอเพียงกับ

ความต้องการของเกษตรกรและข้อมูลข่าวสาร ความรู้วิชาการทันต่อเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุดเนื่องจากที่ทำการศูนย์จัดตั้งขึ้นเป็นเพียงศูนย์กลางของชุมชน มิใช่จัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ จึงใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วในชุมชน ปกติจะขอใช้สถานที่ของ อบต. เป็นหลัก ซึ่งจะเป็นที่รวบรวม นำเสนอและบริการข้อมูล ตลอดจนใช้เป็นที่พักประชุม จัดเวที ชาวบ้าน ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้

และสอดคล้องกับ นฤมล อรุณรัตน์ (2549 : 88-89) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของ เกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าจากผลการศึกษา ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์บริการฯ ด้านการบริหาร จัดการศูนย์บริการฯ พบว่า เกษตรกรพึงพอใจปานกลาง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในการประชุมคณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการฯ ทุกเดือนสม่ำเสมอ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการในการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศูนย์บริการฯ ส่วนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในการกระตุ้น ให้ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนพัฒนาด้านการเกษตร การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการในการมีการวางแผนการปฏิบัติงานของ ศูนย์บริการฯร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการในการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อประสานงานจัดหา งบประมาณ

สรุปจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้านี้ จึงได้ กำหนดตัวแปรในการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสังคมของ เกษตรกร ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการบริการของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกับเกษตรกรในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรซึ่งระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้คือเกษตรกรในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือในเดือนตุลาคม 2555 ถึง เดือนกันยายน 2556 ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ศึกษาจากประชากรทุกราย โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 116 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่มีคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ของครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การดำรงตำแหน่งทางสังคม แหล่งได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตร จำนวนครั้งที่รับบริการต่อปีและระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ เช่น การบริหารศูนย์ฯ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ การพยากรณ์และการเตือนภัย

กำหนดเกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5 คะแนน	พึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	พึงพอใจมาก
3 คะแนน	พึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	พึงพอใจน้อย
1 คะแนน	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริการและความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ ได้แก่ การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการด้านข้อมูล การบริการจุดสาธิต การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

กำหนดเกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5 คะแนน	พึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	พึงพอใจมาก
3 คะแนน	พึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	พึงพอใจน้อย
1 คะแนน	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ปัญหาข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

2.2 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

2.2.1 ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานวิจัย เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาในการสัมภาษณ์

2.2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์ ที่ประกอบด้วยคำถามที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์

2.2.4 ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามทำการทดสอบเครื่องมือ เพื่อประเมินความตรงของเนื้อหา และตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาความเข้าใจของภาษา ความเข้าใจตรงกันของคำถามและพิจารณาแก้ไข จากนั้นให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบอีกครั้ง โดยนำไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน เพื่อพิจารณาถึงความ

สอดคล้องระหว่างเรื่องที่ต้องการทราบ กับคำถามที่ใช้ โดยนำข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์ไปแก้ไขในแบบสัมภาษณ์ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บข้อมูล

2.2.5 ดำเนินการแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพิ่มเติม ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.6 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บในภาคสนาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยการออกไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ จากบันทึกการใช้บริการศูนย์ฯ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป แบบพบปะกันโดยตรง (face to face interview) จำนวน 116 คน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 จัดทำแผนเก็บรวบรวมข้อมูลกับเกษตรกรแต่ละหมู่บ้าน

3.2 ประสานงานกับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯของแต่ละหมู่บ้าน และนัดหมายเกษตรกรเป้าหมาย

3.3 ผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์ข้อมูลกับเกษตรกรที่ได้ทำการนัดหมายไว้ในแต่ละหมู่บ้าน จนครบ 116 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1.1 **สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ** ใช้ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.1.2 การรับข้อมูลข่าวสารการเกษตร ใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยจัดระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 5 ระดับ ตามเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับ

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับมากที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

จำนวนข้อที่ตอบถูก 1 – 4 หมายถึง ระดับความรู้ที่น้อยที่สุด

จำนวนข้อที่ตอบถูก 5 – 8 หมายถึง ระดับความรู้ที่น้อย

จำนวนข้อที่ตอบถูก 9 – 12 หมายถึง ระดับความรู้ปานกลาง

จำนวนข้อที่ตอบถูก 13 – 16 หมายถึง ระดับความรู้มาก

จำนวนข้อที่ตอบถูก 17 – 20 หมายถึง ระดับความรู้มากที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การบริการและความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโดยค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

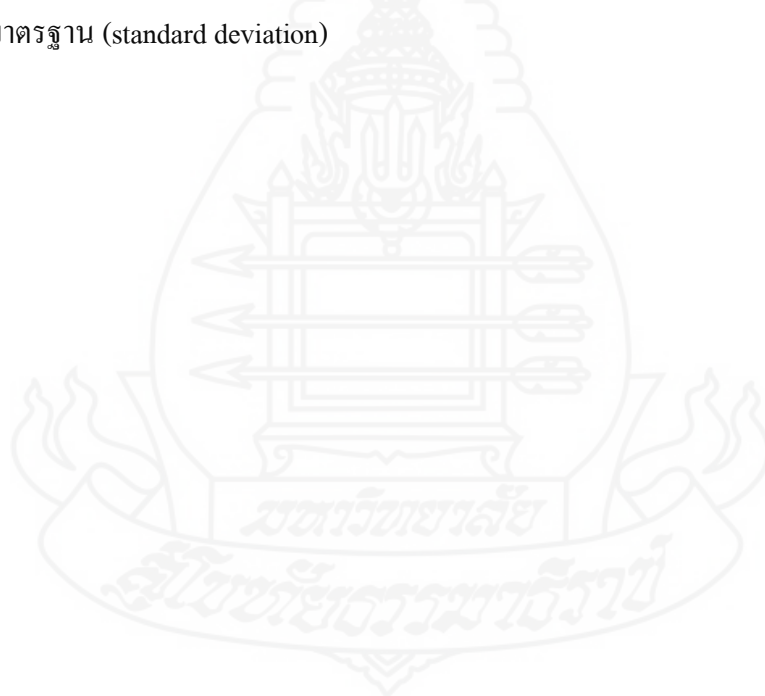
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริการของศูนย์ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโดยค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์ แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตร ประจำตำบลเขาสามสิบ

ตอนที่ 3 การดำเนินงานและความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ

ตอนที่ 4 การบริการและความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ

ตอนที่ 5 ปัญหาข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

N = 116

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เพศ						
ชาย	75	64.7				
หญิง	41	35.3				
อายุ (ปี)						
			26	67	47.53	9.138
30 หรือน้อยกว่า	3	2.7				
31-40	26	22.4				
41 -50	47	40.3				
51 – 60	37	26.7				
61 หรือมากกว่า	9	7.8				
ระดับการศึกษาสูงสุด						
ประถมศึกษา	38	32.8				
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	29.3				
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	25	21.6				
ปวส./อนุปริญญา	10	8.6				
ปริญญาตรี	8	6.9				
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	1	0.9				

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่ศึกษา ปรากฏผลดังนี้
 เพศ พบว่า เกษตรกรสองในสาม (ร้อยละ 64.7) เป็นเพศชาย และร้อยละ 35.3 เป็นเพศ
 หญิง

อายุ พบว่า เกษตรกรน้อยกว่าครึ่ง (ร้อยละ 40.3) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมา
 ร้อยละ 26.7 มีอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 22.4 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 7.8 มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 61 ปี
 และเกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 2.7) มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 26 ปี
 อายุสูงสุด 67 ปี เกษตรกรอายุเฉลี่ย 47.53 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 32.8) จบการศึกษาระดับ
 ประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 29.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 21.6 จบ

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 8.6 จบการศึกษา ระดับ ปวส/อนุปริญญาตรี ร้อยละ 6.9 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียงเกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 0.9) จบปริญญาโท

4.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตร รายได้ การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

							N = 116
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
พื้นที่ถือครองทำการเกษตร					23.53	15.242	
ของตนเอง			3	80			
มีพื้นที่ของตนเอง	116	100					
≤ 10	21	18.1					
11 – 20	39	33.6					
21 – 30	30	25.9					
31 – 40	9	7.8					
41- 50	11	9.5					
51-60	3	2.6					
≥ 61	3	2.6					
พื้นที่เช่า (ไม่รวมพื้นที่ของตนเอง)			10	200	10.97	30.472	
มีพื้นที่เช่า	32	27.6					
1 – 50	25	21.6					
51-100	3	2.6					
≥ 101	4	3.5					

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 116

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
รายได้ต่อปี (บาท)			60,000	750,000	2.51	1.374
≤ 100,000	20	17.2				
100,001 – 200,000	39	33.6				
200,001 – 300,000	27	23.3				
300,001 – 400,000	20	17.2				
> 400,001	10	8.6				
แรงงานในครัวเรือน(คน)			1	5	2.65	.837
1	2	1.7				
2	60	51.7				
3	33	28.5				
4	19	16.4				
5	2	1.7				

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ปรากฏผลดังนี้

พื้นที่ถือครองทำการเกษตรของตนเอง พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.6) มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 11-20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 25.9 มีพื้นที่ทำการเกษตร 21-30 ไร่ ร้อยละ 18.1 มีพื้นที่ทำการเกษตร 10 ไร่ หรือน้อยกว่า ร้อยละ 9.5 มีพื้นที่ 41-50 ไร่ และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 2.6) มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 51 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ต่ำสุด 3 ไร่ สูงสุด 80 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23.53 ไร่

พื้นที่เช่าที่ (ไม่รวมพื้นที่ของตนเอง) พบว่าเกษตรกรเกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 21.6) เช่าพื้นที่ทำการเกษตรตั้งแต่ 1-50 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 3.5 เช่าพื้นที่มากกว่า 101 ไร่ และเกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 2.6) มีพื้นที่เช่า ระหว่าง 51-100 ไร่ พื้นที่เช่าสูงสุด 200 ไร่ เฉลี่ยเกษตรกรเช่าพื้นที่ทำการเกษตร 10.97 ไร่

รายได้ต่อปี พบว่า เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.6) มีรายได้อยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 23.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 200,001-300,000 บาทต่อปี ร้อยละ 17.2 มีรายได้ 300,001 – 400,000 และ มีรายได้ 100,000 หรือต่ำกว่า และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ

8.6) มีรายได้มากกว่า 400,001 ขึ้นไป รายได้ต่ำสุด 60,000 ต่อปี รายได้สูงสุด 750,000 บาทต่อปี เฉลี่ยเกษตรกรมีรายได้ 251,000 บาท

จำนวนแรงงานในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.7) มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน รองลงมาร้อยละ 28.5 มีแรงงานในครัวเรือน 3 คน ร้อยละ 16.4 มีแรงงานในครัวเรือน 4 คน และเกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 1.7) มีแรงงานในครัวเรือน 1 คนและ 5 คน แรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.65 คน

4.3 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ การดำรงตำแหน่งทางผู้นำ ตำแหน่ง ทางการเกษตรหรืออาสาสมัครเกษตร การเป็นสมาชิกหรือกลุ่มสถาบันเกษตรกร การวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

N = 116

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การดำรงตำแหน่งทางสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กำนัน	1	0.9
ผู้ใหญ่บ้าน	13	11.2
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	17	14.7
สารวัตรกำนัน	1	0.9
สมาชิก อบต.	18	15.5
คณะกรรมการหมู่บ้าน	28	24.1
การดำรงตำแหน่งด้านการเกษตรหรืออาสาสมัครเกษตรอื่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คณะกรรมการบริหาร ศบกต.	18	41.9
คณะกรรมการหมู่บ้าน	25	58.1
สมาชิก อบต.	21	48.9
อาสาสมัครเกษตร	12	27.9
หมอดินอาสา	5	11.6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 116

ปัจจัยทางสังคม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การดำรงตำแหน่งด้านการเกษตรหรืออาสาสมัครเกษตรอื่น		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ต่อ)		
ประมงอาสา	2	4.7
อาสาสมัครปศุสัตว์	3	7.0
ครูบัญชีอาสา	3	7.0
อื่นๆ (หมอนี้)	1	2.3
การเป็นสมาชิกกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	28	24.1
กลุ่มเกษตรกร	35	30.2

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร ปรากฏผลดังนี้

การดำรงตำแหน่งทางสังคม พบว่าเกษตรกรน้อยกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 24.1) ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 15.5 ดำรงตำแหน่งสมาชิก อบต. ร้อยละ 14.7 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 11.2 ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน และร้อยละ 0.9 ดำรงตำแหน่งกำนันและสารวัตรกำนัน

การดำรงตำแหน่งด้านการเกษตรหรืออาสาสมัครเกษตรอื่น พบว่า เกษตรกรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.1) เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 48.9 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 41.9 เป็นคณะกรรมการบริหาร สบกต. เกษตรกรร้อยละ 27.9 เป็นอาสาสมัครเกษตร รองลงมาร้อยละ 11.6 เป็นหมอดินอาสา ร้อยละ 7.0 เป็นอาสาปศุสัตว์และครูบัญชีอาสา ร้อยละ 4.7 เป็นประมงอาสา และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 2.3) ที่เป็นอาสาหมอนี้

การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าเกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 46.55) รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 30.17) เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 24.1 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

4.4 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร

การศึกษาแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ประเภทได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อบุคคล การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การรับข้อมูลข่าวสาร

ที่มาของแหล่งข้อมูล ข่าวสาร	การได้รับข้อมูล		ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	ไม่ได้รับ	ได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
สื่อมวลชน								1.48	น้อย
								(1.046)	ที่สุด
วิทยุกระจายเสียง	50 (43.1)	66 (56.9)	0 (0)	3 (2.6)	18 (15.5)	12 (10.3)	33 (28.4)	1.06 (1.182)	น้อย ที่สุด
โทรทัศน์	6 (5.2)	100 (94.8)	30 (25.9)	41 (35.3)	34 (29.3)	2 (1.7)	3 (2.6)	3.65 (1.253)	มาก
หออกระจายข่าว ประจำหมู่บ้าน	12 (10.2)	104 (89.8)	0 (0)	9 (7.8)	23 (19.8)	19 (16.4)	53 (45.7)	1.69 (1.138)	น้อย ที่สุด
เว็บไซต์	77 (66.4)	39 (33.6)	0 (0)	8 (6.9)	5 (4.3)	20 (17.2)	6 (5.2)	0.80 (1.138)	น้อย ที่สุด
ซีดี รอม	97 (83.6)	19 (16.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (4.3)	14 (12.1)	0.21 (0.52)	น้อย ที่สุด
สื่อสิ่งพิมพ์								2.00	น้อย
								(1.271)	
แผ่นพับ/แผ่น ปลิว	14 (12.1)	102 (87.9)	2 (1.7)	13 (11.2)	28 (24.1)	50 (43.1)	9 (7.8)	2.20 (1.174)	น้อย
เอกสารวิชาการ	10 (8.6)	106 (91.4)	8 (6.9)	20 (17.2)	31 (26.7)	31 (26.7)	16 (13.8)	2.51 (1.348)	น้อย
หนังสือพิมพ์	32 (27.6)	84 (72.4)	3 (2.6)	2 (1.7)	10 (8.6)	28 (24.1)	41 (35.3)	1.29 (1.65)	น้อย ที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 116

ที่มาของแหล่งข้อมูล ข่าวสาร	การได้รับข้อมูล		ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	ไม่ได้รับ จำนวน (ร้อยละ)	ได้รับ จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
สื่อบุคคล								3.47 (0.876)	มาก
เจ้าหน้าที่ ส่งเสริม การเกษตร	0 (0)	116 (100)	37 (31.9)	49 (42.2)	27 (23.3)	1 (0.9)	2 (1.7)	4.02 (0.865)	มาก
อาสาสมัคร เกษตร	0 (0)	116 (100)	29 (25.0)	39 (33.6)	44 (37.9)	1 (0.9)	3 (2.6)	3.78 (0.924)	มาก
ปศุสัตว์อาสา	1 (0.9)	115 (99.1)	7 (6.0)	9 (7.8)	45 (38.8)	40 (34.5)	14 (12.1)	2.59 (1.031)	น้อย
ประมงอาสา	1 (0.9)	115 (99.1)	11 (9.5)	17 (14.7)	57 (49.1)	22 (19.0)	8 (6.9)	2.98 (1.038)	ปาน กลาง
หมอดินอาสา	0 (0)	116 (100)	4 (3.4)	21 (18.1)	59 (50.9)	26 (22.4)	6 (5.2)	2.92 (0.866)	ปาน กลาง
ครู กศน.	0 (0)	116 (100)	16 (13.8)	52 (44.8)	42 (36.2)	4 (3.4)	2 (1.7)	3.66 (0.825)	มาก
ผู้นำชุมชน	0 (0)	116 (100)	29 (25.0)	70 (60.3)	15 (12.9)	1 (0.9)	1 (0.9)	4.08 (0.700)	มาก
เพื่อนบ้าน	0 (0)	116 (100)	16 (13.8)	58 (50.0)	38 (32.8)	3 (2.6)	1 (0.9)	3.73 (0.762)	มาก

จากตารางที่ 4.4 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับมากที่สุด

เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร มีผลดังนี้

สื่อมวลชน พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรในภาพรวมในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.48) โดยในประเด็นย่อย ได้รับจากวิทยุโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 3.65) และมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรน้อยที่สุด จากหอกระจายข่าว (ค่าเฉลี่ย 1.69) จากวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 1.06) จากเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 0.80) และจาก ซีดี-รอม (ค่าเฉลี่ย 0.21)

สื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรในภาพรวมระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.00) ในประเด็นย่อย โดยได้รับจากเอกสารวิชาการ รองลงมา ได้รับจากแผ่นพับ/แผ่นปลิว (ค่าเฉลี่ย 2.20) และระดับน้อยที่สุดคือได้รับจากหนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 1.29)

สื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารทางการเกษตรในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47) โดยในประเด็นย่อย ได้รับจากผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.08) จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.02) จากอาสาสมัครเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.78) จากเพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.73) จากครู กศน. (ค่าเฉลี่ย 3.66) ในระดับปานกลาง ได้รับจาก ประมงอาสา (ค่าเฉลี่ย 2.98) และจากหมอดินอาสา (ค่าเฉลี่ย 2.92)

4.5 จำนวนครั้งที่รับบริการศูนย์ฯ

จากการศึกษาจำนวนครั้งที่เข้ารับบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวนครั้งที่รับบริการศูนย์ฯ

จำนวนครั้งที่รับบริการ (ต่อปี)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	N = 116
						ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
3 - 5	75	64.7	3	12	5.88	3.399
6 - 8	14	12.1				
9 - 11	7	6.0				
≥ 12	20	17.2				

จากตารางที่ 4.5 จำนวนครั้งที่รับบริการศูนย์ฯ ปรากฏผลดังนี้
 เกษตรกรสองในสาม (ร้อยละ 64.7) ใช้บริการศูนย์ฯ ระหว่าง 3 - 5 ครั้ง รองลงมา
 ร้อยละ 17.24 เข้ารับบริการศูนย์ฯ มากกว่า 12 ครั้งต่อปี ร้อยละ 12.1 ใช้บริการ 6-8 ครั้งต่อปี มีเพียง
 ส่วนน้อย (ร้อยละ 6.0) เข้ารับบริการระหว่าง 9-11 ครั้งต่อปี เฉลี่ยเกษตรกรเข้ารับบริการศูนย์ฯ 3.58
 ครั้งต่อปี

4.6 ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ

จากการศึกษา ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตาราง
 ที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ

N = 116

ระยะทางจากบ้านถึง ที่ทำการศูนย์ฯ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
≤ 2	31	26.7	0.5	14	5.17	3.414
3-5	39	33.6				
6-8	21	18.1				
9-11	22	19.0				
≥ 12	3	2.6				

จากตารางที่ 4.6 ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ ปรากฏผลดังนี้
 เกษตรกรหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.6) มีระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ ระหว่าง
 3-5 กิโลเมตร รองลงมา ร้อยละ 26.7 มีระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ น้อยกว่า หรือ 2
 กิโลเมตร ร้อยละ 19.0 มีระยะทาง 9-11 กิโลเมตร ร้อยละ 18.1 มีระยะทาง 6-8 กิโลเมตร มีเพียง
 ส่วนน้อย (ร้อยละ 2.6) ระยะทาง 12 กิโลเมตร หรือมากกว่า มีผู้ใช้บริการน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลเขาสามลือ

จากการศึกษาความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ

ข้อ	ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ	เฉลี่ย	จำนวนคนที่	
			ตอบถูก	
			จำนวน	ร้อยละ
1	สบกต. มีที่ทำการตั้งอยู่ที่ อบต. เขาสามลือ	ถูก	113	97.4
2	สบกต. มีคณะกรรมการบริหารครบทุกหมู่บ้าน	ถูก	116	100
3	สบกต. เป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตร	ถูก	116	100
4	สบกต. เป็นแหล่งศึกษาปฏิบัติงานด้านการเกษตร	ถูก	107	92.2
5	สบกต. นำแผนพัฒนาการเกษตรทุกแผนนำไปใช้พัฒนาการเกษตรของเกษตรกร	ถูก	99	85.3
6	สบกต. มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร	ผิด	90	77.6
7	สบกต. ชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้กับเกษตรกรทราบ	ผิด	87	75.0
8	สบกต. ให้บริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช	ผิด	111	95.7
9	สบกต. จัดเวทีเพื่อทำแผนชุมชน	ผิด	101	87.1
10	สบกต. รายงานสถานการณ์การตลาดให้เกษตรกรทราบ	ผิด	104	89.7
11	สบกต. สำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรทุกคน	ผิด	106	91.4
12	สบกต. มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตการเกษตรให้กับเกษตรกรทุกคนในตำบล	ผิด	113	97.4
13	สบกต. ให้การช่วยเหลือด้านภัยธรรมชาติ	ผิด	113	97.4
14	สบกต. มีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	ผิด	106	91.4
15	สบกต. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร	ผิด	110	94.8

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ	เฉลี่ย	จำนวนคนที่	
			ตอบถูก	
			จำนวน	ร้อยละ
16	สบกต. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเกษตร	ถูก	111	95.7
17	สบกต. มีการประชุมประจำเดือนและนำผลการประชุมไปประชาสัมพันธ์	ถูก	114	98.3
18	สบกต. มีการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกร	ถูก	106	91.4
19	สบกต. จัดนิทรรศการให้ความรู้กับเกษตรกร	ถูก	79	68.1
20	สบกต. รับแจ้งการระบาดของศัตรูพืช	ถูก	99	85.3

จากตารางที่ 4.7 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ สามารถวิเคราะห์ผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้ ดังนี้ เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ ในประเด็น สบกต. มีคณะกรรมการบริหารครบทุก หมู่บ้าน และ สบกต. เป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตร รองลงมาเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.3) มีความรู้ ในประเด็น สบกต. มีการประชุมประจำเดือนและนำผลการประชุมไปประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 97.4 ในประเด็น 1) สบกต. มีที่ทำการศูนย์ฯตั้งอยู่ที่ อบต.เขาสามสิบ 2) สบกต. มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตการเกษตรให้กับเกษตรกรทุกคนในตำบล และ 3) สบกต. ให้การช่วยเหลือด้านภัยธรรมชาติ ร้อยละ 95.7 ในประเด็น สบกต. ให้บริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช และ สบกต. มีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการเกษตร ร้อยละ 94.8 ในประเด็น สบกต. เป็นแหล่งเงินกู้เพื่อ การเกษตร ร้อยละ 92.2 ในประเด็น สบกต. เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการเกษตร ร้อยละ 91.4 ใน ประเด็น 1) สบกต. สำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรทุกคน 2) สบกต. มีการคัดเลือก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ และ 3) สบกต. มีการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ร้อยละ 89.7 ในประเด็น สบกต. รายงานสถานการณ์การตลาดให้เกษตรกรทราบ ร้อยละ 87.1 ในประเด็น สบกต. จัดเวทีเพื่อทำแผนชุมชน ร้อยละ 85.3 ในประเด็น สบกต. นำแผนพัฒนาการเกษตรทุกแผน นำไปใช้พัฒนาการเกษตรของเกษตรกร และ สบกต. รับแจ้งการระบาดของศัตรูพืช ร้อยละ 77.6 ใน ประเด็น สบกต. มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร ร้อยละ 75.0 ในประเด็น สบกต.

ชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้กับเกษตรกรทราบ และเกษตรกรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 68.1) มีความรู้ในประเด็น สบกด. จัดนิทรรศการให้ความรู้กับเกษตรกร

ตารางที่ 4.8 ระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล เขาสามสิบ

						N = 116
จำนวนข้อที่ตอบถูก (ข้อ)	จำนวนคน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1 - 4	0	0	11	20	16.54	1.675
5 - 8	0	0				
9 - 12	2	1.7				
13 - 16	47	40.5				
17 - 20	67	57.8				

จากตารางที่ 4.8 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ สามารถวิเคราะห์ผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้ ดังนี้

จำนวนข้อที่ตอบถูก 1 – 4 หมายถึง ระดับความรู้น้อยที่สุด

จำนวนข้อที่ตอบถูก 5 – 8 หมายถึง ระดับความรู้น้อย

จำนวนข้อที่ตอบถูก 9 – 12 หมายถึง ระดับความรู้ปานกลาง

จำนวนข้อที่ตอบถูก 13 – 16 หมายถึง ระดับความรู้มาก

จำนวนข้อที่ตอบถูก 17 – 20 หมายถึง ระดับความรู้มากที่สุด

เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.8) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบในระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 40.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ในระดับมาก และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 1.7) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การดำเนินงานและความพึงพอใจในการดำเนินงานของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

3.1 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามลิบ

จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบลเขาสามลิบ ได้แก่ การบริหารศูนย์ฯ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การ
เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การพยากรณ์และการเตือนภัย การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตาราง ที่ 4.9
ดังนี้

ตารางที่ 4.9 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
เขาสามลิบ

N = 116

ประเด็น	มีการดำเนินงาน	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การบริหารศูนย์		
1.1 มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ครบทุกหมู่บ้าน	116	100
1.2 มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ	116	100
1.3 มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ	116	100
1.4 มีการชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร	116	100
1.5 มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	116	100
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล		
2.1 มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อ เสนอปัญหาและความต้องการ	116	100
2.2 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	116	100
2.3 มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ	116	100
2.4 มีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับการอนุมัติจากองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น	116	100
2.5 มีการประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/โครงการ	116	100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

N = 116

ประเด็น	มีการดำเนินงาน	
	จำนวน	ร้อยละ
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์		
3.1 มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร	116	100
3.2 มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์	116	100
3.3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน	116	100
3.4 มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ	116	100
3.5 มีการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	116	100
4. การพยากรณ์และการเตือนภัย		
4.1 มีการรายงานการปลูกพืชของตำบล	115	99.1
4.2 มีการรายงานการระบาดของศัตรูพืช และการให้ความช่วยเหลือ	115	99.1
4.3 มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติ และการให้ความช่วยเหลือ	114	98.3
4.4 มีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร	105	90.5
4.5 มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร	114	98.3

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) เห็นว่าศูนย์มีการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านการบริหารศูนย์ฯ 1) มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ครบทุกหมู่บ้าน 2) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ 3) มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ 4) มีการชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร และ 5) มีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ได้แก่ 1) มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ 2) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน 3) มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ 4) มีการผลักดันให้แผนพัฒนาได้รับการอนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 5) มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/โครงการ 3 การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ได้แก่ 1) มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร 2) มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ 3) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน 4) มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ และ 5) มีการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.1) เห็นว่าศูนย์ฯ มีการดำเนินงานด้านการพยากรณ์และการเตือนภัย ในประเด็นคือ มีการรายงานการปลูกพืชของตำบล และมีการรายงานการระบาดของรองลงมาเกษตรกรเกือบทั้งหมด(ร้อยละ 98.3) เห็นว่าศูนย์ฯ มีการดำเนินงานในประเด็น มีการรายงานการระบาดศัตรูพืชและการให้ความช่วยเหลือ ร้อยละ 90.5 ในประเด็น มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติและการให้ความช่วยเหลือ และมีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร และเกษตรกรเกือบทั้งหมด(ร้อยละ 84.5) เห็นว่าศูนย์ฯ มีการดำเนินงานในประเด็น มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร

3.2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

จากการศึกษาการความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ ได้แก่ การบริหารศูนย์ฯ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การพยากรณ์และการเตือนภัย การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตาราง ที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
N = 116							
1. การบริหารศูนย์						3.45 (0.880)	มาก
1.1 มีคณะ กรรมการ บริหารศูนย์ ครบทุกหมู่บ้าน	43 (37.1)	46 (39.7)	22 (19.0)	1 (0.9)	4 (3.4)	4.06 (0.954)	มาก
1.2 มีการประชุมคณะ กรรมการ บริหารศูนย์ฯ	33 (28.4)	39 (33.6)	41 (35.3)	2 (1.7)	1 (0.9)	3.87 (0.880)	มาก
1.3 มีการวางแผนกำหนด เป้าหมายการดำเนินงาน ศูนย์ฯ	8 (6.9)	37 (31.9)	63 (54.3)	7 (6.0)	1 (0.9)	3.38 (0.742)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

N = 116

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1.4 มีการชี้แจงแผนงาน/ โครงการที่ได้รับการจัดสรร	11 (9.5)	35 (30.2)	58 (50.0)	12 (10.3)	0 (0)	3.39 (0.800)	ปาน กลาง
1.5 มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณ	6 (5.2)	14 (12.1)	31 (26.7)	53 (45.7)	11 (9.5)	2.55 (1.024)	น้อย
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบล						3.23 (0.716)	ปาน กลาง
2.1 มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อ เสนอ ปัญหาและความต้องการ	12 (10.3)	27 (23.3)	71 (61.2)	4 (3.4)	2 (1.7)	3.37 (0.786)	ปาน กลาง
2.2 มีเกษตรกรมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผน	10 (8.6)	25 (21.6)	78 (67.2)	3 (2.6)	0 (0)	3.36 (0.678)	ปาน กลาง
2.3 มีการกระตุ้นให้เกษตรกร เสนอปัญหาและความ ต้องการผ่านศูนย์ฯ	7 (6.0)	21 (18.1)	74 (63.8)	13 (11.2)	1 (0.9)	3.17 (0.738)	ปาน กลาง
2.4 มีการผลักดันแผนพัฒนา การเกษตรให้ได้รับการ อนุมัติจากองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น	3 (2.6)	18 (15.5)	79 (68.1)	15 (12.9)	1 (0.9)	3.06 (0.650)	ปาน กลาง
2.5 มีการประสานงาน กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ จัดทำแผน/โครงการ	8 (6.9)	18 (15.5)	76 (65.5)	14 (12.1)	0 (0)	3.17 (0.726)	ปาน กลาง
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์						3.27 (0.633)	ปาน กลาง
3.1 มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารทางการเกษตร	17 (14.7)	38 (32.8)	60 (51.7)	1 (0.9)	0 (0)	3.61 (0.743)	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

N = 116

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
3. การเผยแพร่และ							
ประชาสัมพันธ์ (ต่อ)							
3.2 มีการชี้แจงนโยบายการ ดำเนินงาน ของศูนย์	5 (4.3)	28 (24.1)	80 (69.0)	3 (2.6)	0 (0)	3.30 (0.593)	ปานกลาง
3.3 มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน	2 (1.7)	20 (17.2)	80 (69.0)	13 (11.2)	1 (0.9)	3.08 (0.621)	ปานกลาง
3.4 มีการประชาสัมพันธ์ ผลงานของศูนย์ฯ ที่ ประสบความสำเร็จ	4 (3.4)	17 (14.7)	84 (72.4)	11 (9.5)	0 (0)	3.12 (0.607)	ปานกลาง
3.5 มีการประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2 (1.7)	31 (26.7)	77 (66.4)	5 (4.3)	1 (0.9)	3.24 (0.599)	ปานกลาง
4. การพยากรณ์และการเตือนภัย						2.85 (0.907)	ปานกลาง
4.1 มีการรายงาน การปลูกพืช ของตำบล	12 (10.3)	31 (26.7)	71 (61.2)	1 (0.9)	1 (0.9)	3.44 (0.761)	มาก
4.2 มีการรายงาน การระบาดของ ของศัตรูพืช และการให้ ความช่วยเหลือ	14 (12.1)	19 (16.4)	81 (69.8)	1 (0.9)	1 (0.9)	3.37 (0.775)	ปานกลาง
4.3 มีการรายงาน การเกิดภัย ธรรมชาติ และการให้ ความช่วยเหลือ	14 (12.1)	19 (16.4)	79 (68.1)	2 (1.7)	2 (1.7)	3.34 (0.844)	ปานกลาง
4.4 มีการรายงานสถานการณ์ การตลาดการเกษตร	0 (0)	8 (6.9)	27 (23.3)	30 (25.9)	40 (34.5)	1.84 (1.103)	น้อย
4.5 มีการสำรวจความต้องการ ปัจจัยการผลิตการเกษตร	1 (0.9)	14 (12.1)	32 (27.6)	37 (31.9)	30 (25.9)	2.25 (1.054)	น้อย

จากตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ โดยเทียบจากค่าเฉลี่ย ปรากฏผลดังนี้

ความพึงพอใจต่อการบริหารศูนย์ จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการบริหารศูนย์ฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.45) ในประเด็นย่อย มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ครบทุกหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 4.06) และมีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.87) พึงพอใจระดับปานกลาง ในประเด็น การชี้แจงแผนงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรร (ค่าเฉลี่ย 3.39) และ มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.38) และมีความพึงพอใจในระดับน้อย ในประเด็น มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 2.55)

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เกษตรกรโดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 3.23) ในประเด็นย่อย คือ 1) การจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 3.37) 2) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน(ค่าเฉลี่ย 3.36) 3) มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.17) 4) มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนและโครงการ (ค่าเฉลี่ย 3.17) 5) มีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.06)

ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เกษตรกรโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.27) ในประเด็นย่อยคือ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.61) มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นย่อยคือ 1) มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.30) 2) การประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 3.24) 3) มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 3.12) และ 4) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯกำลังดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 3.08)

ด้านการพยากรณ์และการเตือนภัย เกษตรกรโดยภาพรวมมีความพึงพอใจระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 2.85) ในประเด็นย่อยคือ มีการรายงานการปลูกพืชระดับตำบล (ค่าเฉลี่ย 3.44) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในประเด็นย่อยคือ มีรายงานการระบาดของศัตรูพืชและการให้ความช่วยเหลือ (ค่าเฉลี่ย 3.34) และมีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติและการให้ความช่วยเหลือ (ค่าเฉลี่ย 3.44) และมีความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็น มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 2.25) และมีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.84)

ตอนที่ 4 การบริการและความพึงพอใจในการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

4.1 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

จากการศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการด้านข้อมูล การให้บริการ ณ จุดสาธิต การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.11 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ
N = 116

ประเด็น	มีการบริการ	
	จำนวน	(ร้อยละ)
1. การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ		
1.1 มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจน สะดวกต่อการเข้ารับบริการ	116	100
1.2 มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการ ตามวัน เวลา ที่กำหนด	116	100
1.3 จำนวนวันที่ เปิดให้บริการเพียงพอต่อการรับบริการ	116	100
1.4 มีการรับเรื่อง ราวร้องทุกข์	116	100
1.5 มีการจัดทำข้อมูลต่างๆ ทางการเกษตรของตำบล	116	100
1.6 มีการบริการเอกสารวิชาการ(พิมพ์-อ่าน)	116	100
2. การให้บริการจุดสาธิต		
2.1 วิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ	116	100
2.2 มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้	116	100
2.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้	116	100
2.4 มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต	116	100

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

N = 116

ประเด็น	มีการดำเนินงาน	
	จำนวน	ร้อยละ
3. การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร		
3.1 การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร	116	100
3.2 การบริการปัจจัยทางการเกษตร	116	100
3.3 การบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช	97	83.6
3.4 การบริการฝึกอบรมแรงงานในและนอกสถานที่	115	99.1
3.5 มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร	116	100

จากตารางที่ 4.11 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลเขาสามสืบ ปรากฏผลดังนี้

การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) เห็นว่าศูนย์ฯมีการให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ ในประเด็น 1) การมีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจน สะดวกต่อการเข้ารับบริการ 2) มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด 3) จำนวนวันที่ เปิดให้บริการเพียงพอต่อการให้บริการ 4) มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ และ 5) มีการจัดทำข้อมูลต่างๆ ทางการเกษตรของตำบล 6) มีบริการเอกสารวิชาการ (อ่าน-ยืม)

การให้บริการจุดสาธิต จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) เห็นว่าศูนย์ฯมีการให้บริการ ณ จุดสาธิต ในประเด็น 1) การมีวิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ 2) มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้ 3) มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ 4) มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต

การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) เห็นว่าศูนย์ฯมีการให้บริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร ในประเด็น 1) การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร 2) การบริการปัจจัยทางการเกษตร และ 3) มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร และเกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.1) เห็นว่าศูนย์ฯมีการบริการ การบริการฝึกอบรมแรงงานในและนอกสถานที่ และร้อยละ 83.6 เห็นว่ามีการบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช

4.2 ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลเขาสามลึบ

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ การบริการด้านข้อมูล การให้บริการ ณ จุดสาธิต การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร การวิเคราะห์ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบลเขาสามลึบ

N = 116

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. การให้บริการ ณ ที่ทำการ ศูนย์ฯ						3.65	มาก
1.1 มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจน สะดวกต่อการเข้ารับบริการ	31 (26.7)	45 (38.8)	40 (34.5)	0 (0)	0 (0)	3.92 (0.782)	มาก
1.2 มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการ ตามวัน เวลา ที่กำหนด	36 (31.0)	45 (38.8)	35 (30.2)	0 (0)	0 (0)	4.01 (0.786)	มาก
1.3 จำนวนวันที่ เปิดให้บริการ เพียงพอต่อการรับบริการ	34 (29.3)	45 (38.8)	35 (30.2)	2 (1.7)	0 (0)	3.96 (0.817)	มาก
1.4 มีการรับเรื่อง รวบรวมทุกข์	22 (19.0)	28 (24.1)	56 (48.3)	10 (8.6)	0 (0)	3.53 (0.899)	มาก
1.5 มีการจัดทำข้อมูลต่างๆทาง การเกษตรของตำบล	17 (14.7)	37 (31.9)	59 (50.9)	3 (2.6)	0 (0)	3.59 (0.770)	มาก
1.6 มีการบริการเอกสาร วิชาการ(พิมพ์-อ่าน)	3 (2.6)	9 (7.8)	79 (68.1)	22 (19.0)	3 (2.6)	2.89 (0.682)	มาก

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

N = 116

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน)	ความ หมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
2. การให้บริการจุดสาธิต						3.72	มาก
2.1 วิทยากรประจำจุดสาธิตมี ความรู้ความสามารถ	18 (15.5)	49 (42.2)	48 (41.4)	1 (0.9)	0 (0)	3.72 (0.729)	มาก
2.2 มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการ เรียนรู้	15 (12.9)	53 (45.7)	47 (40.5)	1 (0.9)	0 (0)	3.71 (0.698)	มาก
2.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่เกษตรกรในการถ่ายทอด ความรู้	13 (11.2)	51 (44.0)	51 (44.0)	1 (0.9)	0 (0)	3.66 (0.687)	มาก
2.4 มีความหลากหลายของทุก สาขาอาชีพในจุดสาธิต	25 (21.6)	45 (38.8)	44 (37.9)	2 (1.7)	0 (0)	3.80 (0.794)	มาก
3. การบริการคลินิกเคลื่อนที่ ทางการเกษตร						2.33	น้อย
3.1 การจัดนิทรรศการให้ ความรู้แก่เกษตรกร	5 (4.3)	15 (12.9)	60 (51.7)	32 (27.6)	4 (3.4)	2.87 (0.840)	ปาน กลาง
3.2 การบริการปัจจัยทาง การเกษตร	5 (4.3)	6 (5.2)	31 (26.7)	39 (33.6)	35 (30.2)	2.20 (1.065)	น้อย
3.3 การบริการตรวจดินก่อน การปลูกพืช	2 (1.7)	2 (1.7)	9 (7.8)	24 (20.7)	60 (51.7)	1.32 (1.010)	น้อย ที่สุด
3.4 การบริการฝึกอบรมดูงาน ในและนอกสถานที่	5 (4.3)	6 (5.2)	73 (62.9)	27 (23.3)	1 (0.9)	2.81 (0.801)	ปาน กลาง
3.5 มีการสำรวจ ความต้องการ ความรู้ของเกษตรกร	6 (5.2)	7 (6.0)	37 (31.9)	47 (40.5)	19 (16.4)	2.43 (1.006)	น้อย

จากตารางที่ 4.12 ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

เกษตรกรมีความพึงพอใจมีผลดังนี้

การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.65) มีการให้บริการศูนย์ฯ ในประเด็นย่อย 1) มีเจ้าหน้าที่ให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย 4.01) 2) จำนวนวันให้บริการเพียงพอต่อการเปิดให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.96) 3) มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจนสะดวกต่อการเข้ารับบริการ (ค่าเฉลี่ย 3.92) และ 4) การจัดทำข้อมูลต่างๆ ทางการเกษตรของตำบล (ค่าเฉลี่ย 3.59) และ 5) มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ (ค่าเฉลี่ย 3.53) 6) และพึงพอใจระดับปานกลาง ในประเด็น มีการบริการเอกสารวิชาการ (ยืม/อ่าน) (ค่าเฉลี่ย 2.89)

ด้านการให้บริการจุดสาธิต จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.72) ในประเด็นย่อย 1) มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต (ค่าเฉลี่ย 3.80) 2) วิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 3.72) 3) มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้(ค่าเฉลี่ย 3.71) และ 4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.66)

การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในภาพรวมพึงพอใจระดับน้อย ในประเด็นย่อย 1) มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 2.87) 2) มีการบริการฝึกอบรมดูงานในและนอกสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 2.81) 3) มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร(ค่าเฉลี่ย 2.43) และ 4) มีการบริการปัจจัยทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 2.20) และเกษตรกรพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ในประเด็น มีการบริการการตรวจดินก่อนการปลูกพืช (ค่าเฉลี่ย 1.32)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ

จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี
การเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ การวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.13 และ 4.14 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ปัญหาการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
เขาสามลือ

N = 116		
ประเด็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. การบริหารศูนย์ฯ		
1.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีจำนวนน้อย	10	8.6
1.2 ขาดการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ	2	1.7
1.3 ไม่มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ	4	3.4
1.4 ขาดการชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร	5	4.3
1.5 ไม่มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการที่ได้รับการจัดสรร	19	16.4
งบประมาณ		
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล		
2.1 ขาดการจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ	1	0.9
2.2 ขาดการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผน	2	1.7
2.3 ไม่มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่าน ศูนย์ฯ	5	4.3
2.4 ไม่มีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับการอนุมัติจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4	3.4
2.5 ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/ โครงการ	3	2.6

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

N = 116

ประเด็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
3. การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์		
3.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร	3	2.6
3.2 ไม่มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ	3	2.6
3.3 ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน	1	0.9
3.4 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ	3	2.6
3.5 ขาดการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2	1.7
4. การให้บริการเกษตรกร		
4.1 การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ		
4.1.1 สถานที่ให้บริการ ไม่สะดวกต่อการเข้ารับบริการ	2	1.7
4.1.2 ไม่มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการ ตามวัน เวลา ที่กำหนด	4	3.4
4.1.3 จำนวนวันที่เปิดให้บริการไม่เพียงพอต่อการรับบริการ	13	11.2
4.1.4 ไม่ได้รับความสะดวกต่อการรับเรื่องราวร้องทุกข์	4	3.4
4.1.5 ข้อมูลต่างๆ ทางเกษตรของตำบลมีน้อย	8	6.9
4.1.6 เอกสารวิชาการ (อ่านและยืม) มีจำนวนน้อย	12	10.3
4.2 การให้บริการจุดสาธิต		
4.2.1 วิทยากรประจำจุดสาธิตยังขาดความรู้ความสามารถ	3	2.6
4.2.2 มีจุดสาธิตต่อการเรียนรู้จำนวนน้อย	3	2.6
4.2.3 ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการถ่ายทอด	5	4.3
4.2.4 ไม่มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต	5	4.3

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

N = 116		
ประเด็นปัญหา	มี จำนวน	ร้อยละ
4.3 การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร		
4.3.1 การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกรน้อยครั้ง	43	37.1
4.3.2 การบริการปัจจัยทางการเกษตรไม่ทั่วถึง	81	69.8
4.3.3 ไม่มีการบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช	96	82.8
4.3.4 ขาดการบริการฝึกอบรมครูงานในและนอกสถานที่	17	14.7
4.3.5 การสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรยังไม่ทั่วถึง	20	17.2
5. การพยากรณ์และการเตือนภัย		
5.1 ขาดการรายงานการปลูกพืชของตำบล	2	1.7
5.2 ขาดการรายงานการระบาดของศัตรูพืช และการให้ความช่วยเหลือ	3	2.6
5.3 ไม่มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติ	7	6.0
5.4 มีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตรน้อย	69	59.5
5.5 ขาดการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร	52	44.8

จากตารางที่ 4.13 ปัญหาการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลเขาสามสืบสามารถวิเคราะห์ผล ดังนี้

ประเด็นปัญหามาก 2 ด้านคือ

การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 82.8) มีปัญหา ในประเด็นย่อยคือไม่มีบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช รองลงมาเกษตรกรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.8) มีปัญหา การบริการปัจจัยการเกษตรไม่ทั่วถึง ร้อยละ 37.1 มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ น้อยครั้ง ร้อยละ 17.2 การสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรยังไม่ทั่วถึง และมีเพียงส่วนน้อย ส่วนน้อย (ร้อยละ 14.7) มีปัญหาขาดการฝึกอบรมครูงานในและนอกสถานที่

การพยากรณ์และการเตือนภัย เกษตรกรเกินกว่าครึ่ง (ร้อยละ 59.5) มีปัญหา มีการ รายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตรน้อย รองลงมา (ร้อยละ 44.8) ขาดการสำรวจปัจจัยการผลิต การเกษตร มีเพียงส่วนน้อย(ร้อยละ 6.0) ไม่มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติ ร้อยละ 2.6 ขาดการ

รายงานการระบาดของศัตรูพืช และการให้ความช่วยเหลือ และ ร้อยละ 1.7 ขาดการรายงานการปลูกพืชของตำบล

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะ (ตอบได้มากกว่า 1 ปัญหา)

N = 116

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีการตรวจดินทุกครั้งก่อนการปลูกพืช	22	17.3
2. ให้ศูนย์ฯ จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้กับเกษตรกร	20	15.8
3. ควรให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ	18	14.2
4. ควรมีการให้ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช	16	12.6
5. ผลิตสารชีวภัณฑ์แจกช่วงมีศัตรูพืชระบาด	15	11.8
6. ให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ทั่วถึง	15	11.8
7. ควรมีเอกสารวิชาการให้กับเกษตรกร	7	5.5
8. ควรรายงานราคาพืชผลทางการเกษตรให้เกษตรกรทราบ	6	4.7
9. จัดให้มีการประกวดผลผลิตพืชผักปลอดสาร	3	2.4
10. ขาดน้ำเพื่อการเกษตร	3	2.4
11. จัดตั้งธนาคารข้าวที่เป็นของศูนย์ฯ	2	1.6
รวม	127	100

จากตารางที่ 4.14 เกษตรกรร้อยละ 17.3 ให้ข้อเสนอแนะการบริการศูนย์ฯ ว่าควรมีการตรวจดินก่อนการปลูกพืช รองลงมาร้อยละ 15.8 เสนอแนะให้ศูนย์ฯจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้กับเกษตรกร ร้อยละ 14.2 เสนอแนะว่า ควรให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ร้อยละ 12.6 เสนอแนะให้มีการให้ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช ผลิตสารชีวภัณฑ์แจกช่วงมีแมลงศัตรูพืชระบาด ร้อยละ 11.8 เสนอแนะให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง ร้อยละ 5.5 เสนอแนะให้มีเอกสารวิชาการให้กับเกษตรกร ร้อยละ 4.7 เสนอแนะให้มีรายงานราคาพืชผลทางการเกษตรให้เกษตรกรทราบ ร้อยละ 2.4 เสนอแนะให้จัดให้มีการประกวดผลผลิตพืชผักปลอดสาร และขาดน้ำเพื่อการเกษตร และเกษตรกรให้ข้อเสนอแนะ ร้อยละ 1.6 เสนอแนะให้มีการจัดตั้งธนาคารข้าวที่เป็นของศูนย์ฯ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะในการวิจัยได้ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ได้ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 1.1.2 เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ
- 1.1.3 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ
- 1.1.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ
- 1.1.5 เพื่อศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ
- 1.1.6 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ
- 1.1.7 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

เก็บข้อมูลจากประชากรทุกรายที่เข้ารับบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 116 คน โดยไม่สุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.53 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 23.53 ไร่ รายได้ต่อปี เฉลี่ย 251,000 บาท จำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.65 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเกษตรผ่านสื่อบุคคลได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร ปศุสัตว์อาสา ประมงอาสา หมอдинอาสา ครู กศน. ผู้นำชุมชน และเพื่อนบ้าน เกษตรกรเข้ารับบริการศูนย์ฯ เฉลี่ย 3.58 ครั้งต่อปี เกษตรกรที่เข้ารับบริการส่วนใหญ่ มีระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการศูนย์ฯ ระหว่าง 3 - 5 กิโลเมตร

1.3.2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ พบว่า เกษตรกรโดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบในระดับมากที่สุด ในประเด็น สบกด. เป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตร และสบกด. มีคณะกรรมการบริหารครบทุกหมู่

1.3.3 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามสิบ พบว่า มีการดำเนินงานทุกด้าน คือ 1) ด้านการบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น การดำเนินงานให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ครบทุกหมู่บ้าน มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ มีการชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร และ มีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ในประเด็น การดำเนินงานให้มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ มีการผลักดันให้แผนพัฒนาได้รับการอนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/โครงการ 3) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ในประเด็น มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่ศูนย์ฯกำลังดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯที่ประสบความสำเร็จ และมีการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของ

ศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 4) ด้านการพยากรณ์และการเตือนภัย มีการดำเนินงานเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.1) ในประเด็น มีการรายงานการปลูกพืชของตำบล และมีการรายงานการระบาดของศัตรูพืชและการให้ความช่วยเหลือ ร้อยละ 98.3 คือ มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติและการให้ความช่วยเหลือ ร้อยละ 90.5 มีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร และร้อยละ 84.5 มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร

1.3.4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่าเกษตรกรโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากด้าน 1) การบริหารศูนย์ฯ ในประเด็น มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ครบทุกหมู่บ้าน มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางคือ การชี้แจงแผนงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรร มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ และมีความพึงพอใจในระดับน้อย คือ มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เกษตรกรโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางในประเด็น การจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนและโครงการ และมีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เกษตรกรโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในประเด็น มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในประเด็น มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ การประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ และ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯกำลังดำเนินงาน และ 4) ด้านการพยากรณ์และการเตือนภัย ในประเด็น เกษตรกรมีความพึงพอใจระดับมาก ในประเด็น มีการรายงานการปลูกพืชระดับตำบล ความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ มีรายงานการระบาดของศัตรูพืชและการให้ความช่วยเหลือ มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติและการให้ความช่วยเหลือ และความพึงพอใจในระดับน้อย คือ มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร และมีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร

1.3.5 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่าโดยภาพรวมมีการบริการทุกด้านคือ 1) มีการให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ ในประเด็น คือ มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจน สะดวกต่อการเข้ารับบริการ มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด จำนวนวันที่เปิดให้บริการเพียงพอต่อการให้บริการ มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ มีการจัดทำข้อมูลต่างๆ ทางกรเกษตรของตำบล และมีบริการเอกสารวิชาการ(อ่าน-ยืม) 2)

ด้านการให้บริการจุดสาธิต ในประเด็น วิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต และ 3) ด้านการบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร ในประเด็น การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร การบริการปัจจัยทางการเกษตร และมีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.1) เห็นว่ามีการบริการในประเด็น การบริการฝึกอบรมดูงานในและนอกสถานที่ และการบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช

1.3.6 ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก คือ 1) การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ ในประเด็น มีเจ้าหน้าที่ให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด จำนวนวันให้บริการเพียงพอต่อการเปิดให้บริการ มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจนสะดวกต่อการเข้ารับบริการ และการจัดทำข้อมูลต่างๆ ทางทางการเกษตรของตำบล มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ และมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในประเด็น มีการบริการเอกสารวิชาการ (พิมพ์/อ่าน) 2) การให้บริการจุดสาธิต พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในประเด็น มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต วิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้ และ 3) การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในประเด็น มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร และมีการบริการฝึกอบรมดูงานในและนอกสถานที่ ความพึงพอใจระดับน้อย ในประเด็น มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร และมีการบริการปัจจัยทางการเกษตร มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ในประเด็น มีการบริการการตรวจดินก่อนการปลูกพืช

1.3.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่า เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดในประเด็น การไม่มีบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช รองลงมาคือมีบริการปัจจัยการเกษตรไม่ทั่วถึง มีรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตรน้อย ขาดการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิต การจัดนิทรรศการให้ความรู้บ่อยครั้ง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ เรียงลำดับจากข้อเสนอแนะมากที่สุดไปหาน้อย คือ 1) ควรให้มีการตรวจดินก่อนการปลูกพืช 2) ให้ศูนย์จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้กับเกษตรกร 3) ควรให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ 4) ควรมีการให้ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช 5) ผลิตสารชีวภัณฑ์แจกช่วงมีแมลงศัตรูพืชระบาด 6) ให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง 7) ควรมีเอกสารวิชาการให้กับเกษตรกร 8) ควรรายงานราคาพืชผลทางการเกษตรให้เกษตรกร

ทราบ 9) จัดให้มีการประกวดผลผลิตพืชผักปลอดสาร 10) การขาดน้ำเพื่อการเกษตร 11) การจัดตั้งธนาคารข้าวที่เป็นของ สบกด.

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เขาสามลิบ อำเภอเขาค้อ จังหวัดสระแก้ว ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 การรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของเกษตรกรในตำบลเขาสามลิบ พบว่าเกษตรกรรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล โดยรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรผ่านผู้นำชุมชน นักส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ครูกศน. และจากเพื่อนบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักษ์ตรา หิรัญรังสิต (2551: 80) ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลแม่ทาเหนือ อำเภอแม่เอน จังหวัดเชียงใหม่ และสอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรด้านการปรับปรุงระบบส่งเสริม ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและการกิจต่างๆ ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูล ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม และใช้วิธีการทำงานรูปแบบ MRCF system คือศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเตรียมเข้าทำงานในพื้นที่ โดยเน้นการให้ข้อมูลพื้นที่ (Mapping) ประสานและให้บริการเกษตรกรด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลจากระยะไกล (Remote Sensing) ใช้วิธีการจัดเวทีชุมนุมในการทำงานและร่วมดำเนินงานกับเกษตรกร ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วม (Community Participation) โดยร่วมกับเครือข่ายต่างๆ เช่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ฯลฯ และเข้าทำงานในพื้นที่เจาะจง (Specific Field Service) โดยมีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงจุดและยั่งยืน

2.2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ เกษตรกรมากกว่า ร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบทุกประเด็น เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยๆ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในประเด็น สบกด. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร และ สบกด. มีคณะกรรมการบริหารครบทุกหมู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนะ สวัสดิ์ (2551 : 59) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความรู้มาก

เกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล สังเกตได้จากการตอบคำถาม ถูกเกินร้อยละ 80 แสดงถึงความเข้าใจในความรู้พื้นฐานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เข้ารับบริการจะเข้าอบรมรับความรู้กับทางศูนย์ฯ คณะกรรมการบริการศูนย์ฯ มีครบทุกหมู่ทำให้การประชาสัมพันธ์ทั่วถึง การใช้บริการข้อมูล การเกษตรกับศูนย์ฯ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ด้านการเกษตรที่ทางศูนย์ฯ จัดขึ้น

2.3 การดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เขาสามลิบ พบว่า มีการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์ฯ โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มาจากอาสาสมัครเกษตรกรของแต่ละหมู่บ้าน มีการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการบริหาร และนำข่าวสารไปประชาสัมพันธ์ มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของศูนย์ฯ การชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์ฯ และการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการต่างๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร แสนมณี (2555 : 107) ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลของจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดทำแผนการเกษตรระดับตำบล โดยการจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการของเกษตรกร โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และผลักดันให้แผนพัฒนาได้รับการอนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการพยากรณ์และการเตือนภัย ทางศูนย์ฯ ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ รายงานการปลูกพืชของแต่ละหมู่บ้านผ่านเลขานุการฯ และนำเข้าระบบการรายงานการปลูกพืชรายตำบลของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ให้ทางสำนักงานเกษตรอำเภอรายงานทุกเดือน การรายงานการระบาดของศัตรูพืช เป็นหน้าที่ของกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหาร สบกด.ด้วย รายงานการระบาดของศัตรูพืช ให้ทางเลขานุการศูนย์ฯ ทราบและนำไปรายงานในระบบ การรายงานการระบาดของศัตรูพืช ของกรมส่งเสริมการเกษตร

2.4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากมีการจัดเวทีชุมชน เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการและให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ นำเสนอต่อสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้าแผนพัฒนา โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และมีการประชาสัมพันธ์แผนและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5 การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เขาสามลิบ พบว่า มีการบริการครบทุกด้าน ได้แก่ 1) การบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ สบกด. เขาสามลิบมี ผู้ช่วยเลขานุการศูนย์ฯ 2 คน ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ที่ 101/2555 ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์ฯ มีตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน และนักวิชาการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบทำหน้าที่ให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ 2) การบริการที่จุดสาธิตการเกษตร ตามตารางจุดสาธิตของ ศบกต. เขาสามลิบ ที่มีอยู่ 13 จุด จากรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ ซึ่งจุดสาธิตมีครบทุกด้าน (พืช ปศุสัตว์ และประมง) เพียงพอต่อการเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชน 3) การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร

2.6 ความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่าพบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจมาก ด้านการบริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ ในประเด็น มีเจ้าหน้าที่ให้บริการตามวัน เวลา ที่กำหนด การบริการจุดสาธิตคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร พบว่า มีความพึงพอใจในระดับปานกลางได้แก่ มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร และมีการบริการฝึกอบรมงานในและนอกสถานที่ ทั้งนี้ ศบกต. เขาสามลิบจัดนิทรรศการด้านการเกษตรผ่านจุดสาธิตสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาร์ชญา พิสุตร (2555:55) ศึกษาการใช้บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้จุดสาธิตเป็นสถานที่ในการศึกษาดูงานให้เกษตรกรมากกว่าการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด

2.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ พบว่าเกษตรกรมีปัญหามากที่สุดในประเด็น การขาดการตรวจดินก่อนการปลูกพืช ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะว่าศูนย์ฯ ควรมีบริการตรวจดินที่ทำการศูนย์ฯ หรือจุดสาธิต เพราะการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นการลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ในการตรวจวิเคราะห์ดินแต่ละครั้งเกษตรกรจะต้องใช้เวลานานเนื่องจากการเดินทางไปที่สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดซึ่งมีระยะทางไกล

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ได้จำแนกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1) ศบกต. เขาสามลิบควรพัฒนาระบบการบริการให้ดียิ่งขึ้นเพราะมีเจ้าหน้าที่ให้บริการตามวัน เวลาที่กำหนด

2) การนำปัญหาและข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนา และโครงการต่างๆ ด้านการเกษตรของตำบลเขาสามลือ

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องประชาสัมพันธ์การบริการของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบเพราะเกษตรกรรับข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อบุคคล

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) ประสานสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเพื่อให้ความรู้เรื่องดินและปุ๋ย และการบริการการตรวจดินก่อนการปลูกพืช การผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 2) ประสานงานศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวให้ความรู้เรื่องการเก็บพันธุ์ ใช้เอง การให้ความรู้กับเกษตรกรเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 3) ประสานงานสถานีวิจัยพืชไร่ ให้ความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้ในฤดูกาลถัดไป
- 4) ประสานงานกับพาณิชย์จังหวัดการประชาสัมพันธ์ราคาพืชผลทางการเกษตร ผ่านเลขานุการศูนย์ฯ ในการประชุมประจำเดือน
- 5) ประสานงานกับกลุ่มอารักขาพืชของจังหวัดให้ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันและการกำจัด การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ความคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่และการให้บริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเพื่อรองรับ AEC

3.2.2 บทบาทจุดสาธิตการเกษตรของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่มีต่อเกษตรกรในอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2553) *คู่มือการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (สบกต.)* กรุงเทพมหานคร ฝ่ายโรงพิมพ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร
- _____. (2557) *นโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร* กรุงเทพมหานคร กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร
- _____. (2557) “โมเดลการส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (MRCF)” สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2557 จาก <https://www.google.co.th/search?q=โมเดล+mrcf&biw>
- กฤษฎา ข้องพูน (2551) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของเกษตรกรในการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมของฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กิตติชัย อิ่มวัฒนกุล (2553) “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุรนารี
- จิรวัดน์ เขียวสะอาด (2554) “ปัญหาและความพึงพอใจของประชาชนในการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารภายในเขตเทศบาลตำบลแก่งเสือเต้น อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี” วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภคสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- ตรีเพชรย์ อ่าเมือง (2555) “วิจัยกระบวนการให้บริการของทีมเลขานุการผู้บริหาร” กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล คณาจารย์ กองบริหารงานทั่วไป สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- _____. (มปป) *คู่มือ-เทคนิคการบริการด้วยใจ “Service Mind”* งานเลขานุการกิจและสภา สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2556 <http://www.sc.mahidol.ac.th/scad/doc/employeeedoc>
- นพรัตน์ วินิจเจริญชัย (2554) “ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบการจองห้องสื่อ โสตของห้องสมุดกรณีศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

- นฤมล อรุณรัตน์ (2549) “ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัด สระบุรี” วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- ประหยัด ไชยสิงห์ (2551) “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองสารเดช อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี” ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์ (2556) “แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร” ใน *ประมวล สารชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา* หน้าที่ 4 หน้า 200-229 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- พวงเพชร สุวรรณชาติ (2553) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินการด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ระหว่าง พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2553” รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ไพโรพนา ศรีแสน (2544) “การบริการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริการ” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.gotoknow.org/post/492001>
- รกรอง พนธรา (2550) “ความพึงพอใจของชาวไร่ฮ้อยต่อการบริการของฝ่ายไร่ บริษัทน้ำตาลไทย เอกลักษณ์ จำกัด จังหวัดอุดรดิษฐ์” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์
- รุ่งทิพย์ เจริญศักดิ์ (2540) “องค์ประกอบในการพัฒนาเป็นสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณรักษ์ศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *การบริการ ความพึงพอใจ และ การส่งเสริม ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- รัตนะ สวัสดิ์ (2551) “ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- รภัทรา หิรัญรังสิต (2551) “ประสิทธิภาพของสื่อเพื่อการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์บริการและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทาเหนือ อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่:
กรณีศึกษาเปรียบเทียบ ชนเผ่าปกากะญอและคนเมือง” วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
(การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วีระศักดิ์ อัดถไพศาล (2552) “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานของ
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหลังการถ่ายโอนภารกิจ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สงคราม สมุทรหั่ว (2552) “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านงานทะเบียน
ราษฎรของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต การ
บริหารและการประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- สมนึก คงชู (2552) “การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ศูนย์บริการและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์
ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริม
การเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมัย ศรีหาญ และคณะ (2553) “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านปศุสัตว์ของคณะ
กรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอธาตุ
พนม” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุขสังวาล เมลิตทอง (2554) “ผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุทธิชาติ อามาศย์หิน (2543) “ความพึงพอใจของเกษตรกรในบริการการตลาดข้าวของตลาดกลาง
ผลิตผลเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดอุตรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สาโรจ ไสยสมบัติ (2534) “ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด” ปริญญาโท (กศม.บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

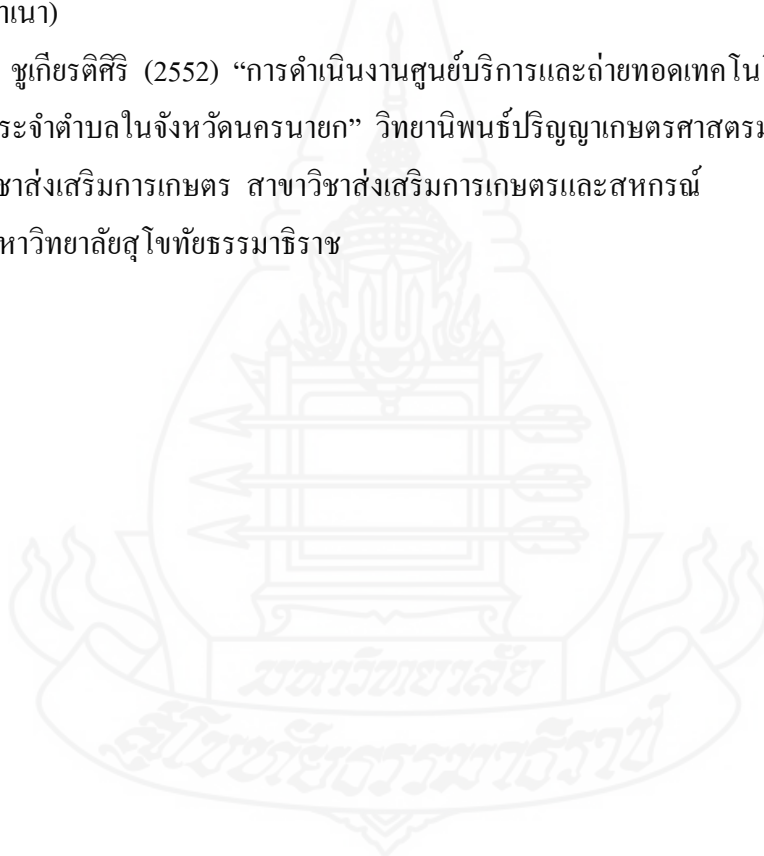
สำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์ (2554) แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเขาสามสิบประจำปี 2555
จังหวัดสระแก้ว (อัคร์สำเนา)

_____. (2556) รายงานผลการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ
ตำบลเขาสามสิบ ปีงบประมาณ 2555 (อัคร์สำเนา)

อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ (2554) “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังกัดหัวตุ
4 ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตร์ม
หَابัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหَابัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ (2554) แผนสามปี (พ.ศ.2555-2557) จังหวัดสระแก้ว (อัคร์
สำเนา)

อาภาภรณ์ ชูเกียรติศิริ (2552) “การดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
ประจำตำบลในจังหวัดนครนายก” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหَابัณฑิต แขนง
วิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลกับเกษตรกร
ในตำบลเขาสามลือ อำเภอนครชัย จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง

1. งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1.2 เพื่อศึกษาความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1.3 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ

ตำบลเขาสามลือ

1.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ

1.5 เพื่อศึกษาการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ

ตำบลเขาสามลือ

1.6 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือ

1.7 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์บริการและ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์จะนำไปใช้ประกอบงานวิจัยและนำไปพัฒนาและปรับปรุง
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลือและงานด้านการส่งเสริม
การเกษตรของตำบล

นางสาวนภัสวรรณ สุพรรณ

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ( ) และเติมข้อความลงใน....ที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษา
  - ( ) ไม่ได้รับการศึกษา
  - ( ) ประถมศึกษา
  - ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3 หรือ ม.3)
  - ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5 หรือ ม.6), ปวช. หรือเทียบเท่า
  - ( ) อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า
  - ( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
  - ( ) ปริญญาโทหรือสูงกว่า
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน..... คน
5. รายได้ของครัวเรือน.....บาท/ปี
6. พื้นที่ทำการเกษตร
  - 6.1 ของตนเอง หรือพื้นที่ที่ไม่ต้องเสียค่าเช่า..... ไร่
  - 6.2 พื้นที่เช่า..... ไร่
7. การดำรงตำแหน่งทางสังคม
  - 7.1 ดำรงตำแหน่งด้านผู้นำชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - ( ) ไม่เป็น
    - ( ) เป็น
      - ( ) กำนัน ( ) สารวัตรกำนัน
      - ( ) สมาชิก อบต ( ) ผู้ใหญ่บ้าน
      - ( ) คณะกรรมการหมู่บ้าน ( ) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
      - ( ) อื่นๆ (ระบุ)

7.2 ตำแหน่งด้านการเกษตรหรืออาสาสมัครเกษตรด้านอื่นๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่เป็น

( ) เป็น

( ) คณะกรรมการบริหาร ศบกด. ( ) ประมงอาสา

( ) อาสาสมัครปศุสัตว์ ( ) อนุรักษ์ชีวาอาสา

( ) หมอдинอาสา ( ) อื่นๆ ระบุ

7.3 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม/ สถาบันเกษตรกร หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่เป็น

( ) เป็น

( ) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

( ) กลุ่มเกษตรกร ( ) อื่นๆ ระบุ

8. แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการเกษตร

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการได้รับความรู้โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสาร	การได้รับข้อมูล		ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร				
	ไม่ได้รับ	ได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เว็บไซต์ ซีดีรอม							
สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ/แผ่นปลิว เอกสารวิชาการ หนังสือพิมพ์							

ที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสาร	การได้รับข้อมูล		ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร				
	ไม่ได้รับ	ได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่อบุคคล เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร อาสาสมัครเกษตร ปศุสัตว์อาสา ประมงอาสา หมอดินอาสา ครู กศน. ผู้นำชุมชน เพื่อนบ้าน							

9. จำนวนครั้งที่เข้ารับบริการต่อปี..... ครั้ง

10. ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการ สบกด. .... กิโลเมตร

ตอนที่ 2 ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

เขาสามลิบ

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย / ใน ( ) ข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X ลง
ใน ( ) หน้าข้อความที่ท่านคิดว่าผิด

- ( ) 1. สบกด. มีที่ทำการตั้งอยู่ที่ อปต.เขาสามลิบ
- ( ) 2. สบกด. มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ ครบทุกหมู่
- ( ) 3. สบกด. เป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตร
- ( ) 4. สบกด. เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการเกษตร
- ( ) 5. สบกด. นำแผนพัฒนาการเกษตรทุกแผนนำไปใช้พัฒนาการเกษตรของเกษตรกร
- ( ) 6. สบกด. มีการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกร
- ( ) 7. สบกด. ชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้กับเกษตรกรทราบ
- ( ) 8. สบกด. ให้บริการการตรวจดินก่อนการปลูกพืช
- ( ) 9. สบกด. จัดเวทีเพื่อทำแผนชุมชน

- ( ) 10. สบกด. รายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตรให้เกษตรกร
- ( ) 11. สบกด. สำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรให้เกษตรกรทุกคนในตำบล
- ( ) 12. สบกด. สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรให้เกษตรกรทุกคนในตำบล
- ( ) 13. สบกด. ให้การช่วยเหลือภัยธรรมชาติ
- ( ) 14. สบกด. มีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ( ) 15. สบกด. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร
- ( ) 16. สบกด. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร
- ( ) 17. สบกด. มีการประชุมประจำเดือนและนำผลการประชุมไปประชาสัมพันธ์
- ( ) 18. สบกด. มีการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกร
- ( ) 19. สบกด. จัดนิทรรศการให้ความรู้กับเกษตรกร
- ( ) 20. สบกด. รับแจ้งการระบาดของศัตรูพืช

ตอนที่ 3 การดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลิบ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องการให้บริการและระดับความพึงพอใจในการบริการ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1 = น้อยที่สุด   2 = น้อย   3 = ปานกลาง   4 = มาก   5 = มากที่สุด

ประเด็น	การดำเนินงาน		ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบริหารศูนย์ 1.1 มีคณะ กรรมการบริหารศูนย์ครบทุกหมู่บ้าน 1.2 มีการประชุมคณะ กรรมการบริหารศูนย์ฯ 1.3 มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ 1.4 มีการชี้แจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร 1.5 มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ							
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 2.1 มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อ เสนอปัญหาและความต้องการ 2.2 มีเกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน							

ตอนที่ 3 การดำเนินงานและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์บริการและ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ (ต่อ)

ประเด็น	การดำเนินงาน		ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>2.3 มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่านศูนย์ฯ</p> <p>2.4 มีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับการอนุมัติจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2.5 มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/โครงการ</p>							
<p>3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์</p> <p>3.1 มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเกษตร</p> <p>3.2 มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ฯ</p> <p>3.3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน</p> <p>3.4 มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ</p> <p>3.5 มีการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>							

ประเด็น	การดำเนินงาน		ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. การพยากรณ์และการเตือนภัย							
4.1 มีการรายงานการปลูกพืชของตำบล							
4.2 มีการรายงาน การระบาดของศัตรูพืช และการให้ความช่วยเหลือ							
4.3 มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติ และการให้ความช่วยเหลือ							
4.4 มีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตร							
4.5 มีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร							

ตอนที่ 4 การบริการและความพึงพอใจต่อการบริการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

ประเด็น	การบริการ		ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ							
1.1 มีสถานที่ให้บริการที่ชัดเจน สะดวกต่อการเข้ารับบริการ							
1.2 มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการ ตามวันเวลาที่กำหนด							

ประเด็น	การบริการ		ระดับความพึงพอใจ				
	ไม่มี	มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.3 จำนวนวันที่ เปิดให้บริการเพียงพอต่อการรับบริการ							
1.4 มีการรับเรื่อง รวบรวมข้อร้องทุกข์							
1.5 มีการจัดทำข้อมูลต่างๆทางการเกษตรของตำบล							
1.6 มีการบริการเอกสารวิชาการ(พิมพ์-อ่าน)							
2. การให้บริการจุดสาธิต							
2.1 วิทยากรประจำจุดสาธิตมีความรู้ความสามารถ							
2.2 มีจุดสาธิตเพียงพอต่อการเรียนรู้							
2.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวก แก่เกษตรกรในการถ่ายทอดความรู้							
2.4 มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาธิต							
3. การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร							
3.1 การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกร							
3.2 การบริการปัจจัยทางการเกษตร							
3.3 การบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช							
3.4 การบริการฝึกอบรมครูงานในและนอกสถานที่							
3.5 มีการสำรวจ ความต้องการความรู้ของเกษตรกร							

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริการศูนย์บริการและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเขาสามลึบ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่มีปัญหาและไม่มีปัญหา พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

ประเด็นปัญหา	ไม่มี	มี	ข้อเสนอแนะ
1. การบริหารศูนย์ฯ			
1.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีจำนวนน้อย			
1.2 ขาดการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ			
1.3 ไม่มีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ			
1.4 ขาดการจัดแจงแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรร			
1.5 ไม่มีการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล			
2.1 ขาดการจัดเวทีชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการ			
2.2 ขาดการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผน			
2.3 ไม่มีการกระตุ้นให้เกษตรกรเสนอปัญหาและความต้องการผ่าน ศูนย์ฯ			
2.4 ไม่มีการผลักดันแผนพัฒนาการเกษตรให้ได้รับการอนุมัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
2.5. ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน/โครงการ			

ประเด็นปัญหา	ไม่มี	มี	ข้อเสนอแนะ
3. การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์			
3.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางกร เกษตร			
3.2 ไม่มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ			
3.3 ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่ ศูนย์ฯ กำลังดำเนินงาน			
3.4 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จ			
3.5 ขาดการประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ ของศูนย์ฯ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
4. การให้บริการเกษตรกร			
4.1 การให้บริการ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ			
4.1.1 สถานที่ให้บริการ ไม่สะดวกต่อการ เข้ารับบริการ			
4.1.2 ไม่มีเจ้าหน้าที่เกษตรให้บริการ ตาม วัน เวลา ที่กำหนด			
4.1.3 จำนวนวันที่เปิดให้บริการไม่ เพียงพอต่อการรับบริการ			
4.1.4 ไม่ได้รับความสะดวกต่อการรับ เรื่องราวร้องทุกข์			
4.1.5 ข้อมูลต่างๆ ทางกรเกษตรของ ตำบลมีน้อย			
4.1.6 เอกสารวิชาการ (อ่านและยืม) มี จำนวนน้อย			
4.2 การให้บริการจุดสาธิต			
4.2.1 วิทยากรประจำจุดสาธิตยังขาด ความรู้ความสามารถ			

ประเด็นปัญหา	ไม่มี	มี	ข้อเสนอแนะ
4.2.2 มีจุดสาคิตต่อการเรียนรู้จำนวนน้อย			
4.2.3 ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการถ่ายทอด			
4.2.4 ไม่มีความหลากหลายของทุกสาขาอาชีพในจุดสาคิต			
4.3 การบริการคลินิกเคลื่อนที่ทางการเกษตร 4.3.1 การจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่เกษตรกรน้อยครั้ง			
4.3.2 มีการบริการปัจจัยทางการเกษตรไม่ทั่วถึง			
4.3.3 ไม่มีการบริการตรวจดินก่อนการปลูกพืช			
4.3.4 ขาดการบริการฝึกอบรมดูงานในและนอกสถานที่			
4.3.5 การสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรยังไม่ทั่วถึง			
5. การพยากรณ์และการเตือนภัย			
5.1 ขาดการรายงานการปลูกพืชของตำบล			
5.2 ขาดการรายงานการระบาดของศัตรูพืชและการให้ความช่วยเหลือ			
5.3 ไม่มีการรายงานการเกิดภัยธรรมชาติ			
5.4 มีการรายงานสถานการณ์การตลาดการเกษตรน้อย			
5.5 ขาดการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิตการเกษตร			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนภัสวรรณ สุพรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	21 กุมภาพันธ์ 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร) สถาบันราชภัฏ เพชรบุรีวิทยาเขตกรณี่ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2544
สถานที่ทำงาน	กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

